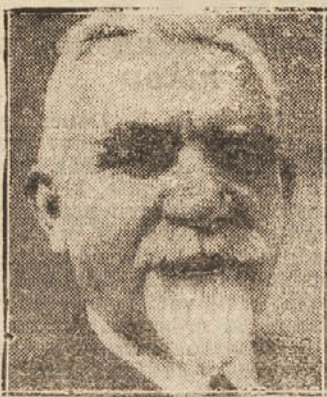

Predsednik bolgarske vlade Tošov

Mesečna naročnina
20 Din, za izozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Proč tudi s prikrito abstinenco
Volilno gibanje v polnem raz-
mahu
Ban dr. Puc v Novem mestu
in Črnomlju
Svetovni tisk o osebnosti gosp.
Jevtića
Posebni vlaki v Ljubljano na
shod g. Jevtića
Nekaj o občinskih cestah

Št. 9

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v petek, dne 26. aprila 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Proč tudi s prikrito abstinenco!

Sedanje majniške volilne niso navadne volilne, temveč imajo prav poseben pomen in so tudi prav posebne važnosti. So to prve volilne, ki se jih udeležuje tudi izvenparlamentarna opozicija in ko se mora narod odločiti, ali je za nadaljevanje s 6. januarjem začele politike složnega in konstruktivnega dela ali pa je za obnovo predšestojanuarskih razmer in starega strankarskega boja.

Kam vodi nova nacionalna in šestjanuarska politika, je jasno in vsem nazorno pokazala baš sedanja volilna vlada gosp. Jevtića, ki je na vseh poljih našega gospodarskega življenja uveljavila novo gospodarsko in finančno politiko ter dala s tem našemu narodu tako velike in tako pomembne olajšave, kakor pred njo niti ena druga vlada. Z dejanji je dokazala vlada g. Jevtića, da pomeni njena politika oživiljenje vsega našega gospodarskega življenja in že s svojimi dosedanjimi ukrepi je ta vlada dokazala svojo sposobnost, da premaga gospodarsko krizo.

Kam vodi predšestojanuarska strankarska politika, pa so tudi jasno dokazali baš ti gospodje, ki se danes pod firmo »združene opozicije« ali pod drugimi imeni polegujejo za zaupanje narodov. Leta dolgo so imeli ti gospodje vso možnost, da pokažejo svojo sposobnost in da s svojim zaslužnim delom pridobijo narod za sebe. Žal pa narod ni imel prilike, da bi videl teh zaslug, temveč je moral nasprotno gledati, kako strasna borba onemogoča vsako ustvarjajoče delo in kako na vsej črli propada ugled one skupščine, ki je bila reprezentant njegove suverenosti. Le prenaravno je bilo, da narod ni mogel več te skupščine priznati za svojo in da je z navdušenjem pozdravil šest januar, ki je napravil tej skupščini konec. Ali pa naj sedaj ta od strankarskih strasti in notranjega nesoglasja vsa razjedena skupščina oživi znova?

Jasno in nedvomno sta tako postavljeni za peli maj obe fronti in vsak volilec ve in mora vedeti, med katerima frontama naj izbira. Ali se odloči za politiko notranjega miru in nove vrednote ustvarjajočega dela ali pa glasuje za oživiljenje notranjih bojov, da bodo prepričani za uslavo in strankarsko ideološka vprašanja važnejši tudi od najnujnejših gospodarskih vprašanj. In še jasneje povedano: Peli majnik postavlja volilca pred alternativo, da pred vsem svojem pokaže svojo enotnost in s tem svojo zrelost, da tudi v najtežji zunanje-politični situaciji brani svoje notranje in zunanje interese, ali pa da razkrije svojo neenotnost in svojo nedorastlost, ko glasuje za program opozicije, ki ga ne morejo povedati in razložiti niti šefi te opozicije. Ali na jasno pot ali v megleno nevarnost medsebojnih bojov!

O tej alternativi se mora odločiti dne 5. maja sleherni jugoslovanski državljani in od njegove odločitve bo odvisen ves razvoj našega naroda v bodočnosti. Zato pa se tudi majniške volilne ličijo slehernega jugoslovanskega državljana in zato more le slab državljani reči, da se ga te volilne ne ličejo. Le volilec, ki je izgubil vsak čut odgovornosti, more biti pasiven, le volilec, ki je pozabil na svojo dolžnost do naroda in do sebe, more biti za abstinenco. Kadar narod suvereno izreka svojo voljo, tedaj manjkajo pri tem najvišjem aktu izražanja narodne volje samo oni, ki so se izločili iz naroda. Nikakršni izgovori, nikakršna opravičila in nikakršne fraze ne prikrivajo te težke resnice.

Ni dostojna za državljana volilna abstinenca, ker pomeni resignacijo na najvišjo pravico državljanov, na njegovo izvolitveno svobodo, da po lastnem preudarku izbere vlado svojega zaupanja in da ji določi smer njenega dela. Samo narod, ki ni svoboden ali ki se ne čuti vrednega svobode, more biti za abstinenco.

Za svoboden narod pa je abstinenca nevedna, in prikrita abstinenca prav tako ločljiva. In s prikrito abstinenco imamo opraviti tudi pri sedanjih volitvah in od strani, od katere je pač ne bi mogli pričakovali. K prikriti abstinenci se zalekajo ljudje, ki so se vsa ta leta ponašali s tem,

Francosko-ruski sporazum

Pogajanja še vedno na mrtvi točki

Anglija hujska — Francoski bojevniki so za sporazum — Razporeženo v Moskvi

Anglija proti zvezi z Rusijo

London, 25. aprila. AA. Konservativni poslanec Arnold Wilson je imel sredi govora o francosko-sovjetskem sporazumu. Govornik se boji, da bi utegnil ta sporazum ovirati splošen sistem varnosti. Francija smatra, da mora sporazum skleniti zaradi nemške nevarnosti. Po govornikovem mnenju pa bi bilo treba najprvo doznati, ali je nemška nevarnost za Francijo res tolikšna in tako neposredna kakor se na splošno misli. Wilson je na koncu svojega govora naglašal, da angleško javno mnenje ni naklonjeno zvezam, kakršne so obstajale pred svetovno vojno. — V tukajšnjih krogih so v ostalem mnenju, da so se odnosi med Parizom in Moskvo ohladili predvsem radi pritiska Anglije, ki sporazumu z Rusijo ni prav nič naklonjena.

Francoski bojevniki za sporazum

Pariz, 25. aprila. Včeraj so na kongresu bivših bojevnikov, ki zboruje te dni v kraju Le Touquet, razpravljali med drugim tudi o francosko-nemških odnosih. Govorniki so ostro napadali Nemčijo radi njenih zadnjih militarističnih ukrepov in so izrazili globoke pomisleke

glede nadaljnjega razvoja francosko-nemških odnosov. Vsi govorniki pa so se z vso vnemo zavzemali za takojšnjo sklenitev pakta o medsebojni pomoči z Rusijo.

Razporeženo v Moskvi

Moskva, 25. aprila. Tu se v polni meri zavdajo težkoč, ki so nenadoma nastale v pogajanjih s Francijo. Sovjetski krogi zelo obžalujejo, da so pomisleki pravnega značaja zaustavili podpis diplomatskega akta, ki bi bil če bi bil hitro podpisan predstavljal najboljši odgovor Francije na nemško kršitev z dne 16. marca. Nenaden preokret Francije v tem vprašanju spremljajo tu z velikim nezadovoljstvom. Opazili je, da prinaša sovjetske časopise obširne izveške iz onega dela francoskega časopisa, ki kritizira Lavalovo postopanje. Strah, ki ga to časopisje izraža glede posledic, ki utegnejo spričo Lavalovega kolebanja vplivati na morebitno bodoče zadržanje Male antante napram Parizu, če do podpisa pogodbe ne pride, tu še s posebnim zadovoljstvom podčrtavajo. Uradni krogi pa so še nadalje rezervirani.

Litvinov se je vrnil v Moskvo v ponedeljek ob enajsti uri. Posvetuje se zdaj s kolegi v svetu narodnih komisarjev glede težkoč, ki so nastale v spremenjeni situaciji. Trenutno ni še mogoče zvedeti za stališče, ki ga bo svet zavzel. Zdi se pa, da Moskva vztraja pri svoji želji po artema-

tični medsebojni pomoči in odklanja preventivno posvetovanje pri svetu DN, kakor si to zahteva Francija. Zenevska procedura se sovjetskimi krogi ne zdi primerna, ker je prepočasna, da bi bila v stanu preprečiti nenaden in neizvnan napad na katero izmed članic DN. Pa tudi v drugih vprašanjih zahtevajo Rusi naglo in hitro odločitev. Dasi so uradni krogi v vsem zelo rezervirani, vendar ne moremo reči, da presoja položaj pesimistično.

Moskva — za kompromis?

Pariz, 25. aprila. AA. Tukajšnji politični krogi pričakujejo, da bo danes padla odločitev sovjetske vlade o načrtu francosko-sovjetskega sporazuma.

O tej stvari piše današnji »Oeuvre«, da je sovjetska vlada v teku pogajanj, ki so se vršila med Parizom in Moskvo v nedeljo in ponedeljek po redni diplomatski poti, pristala na francoski kompromisni predlog. Po tem predlogu gre za avtomatične obrambne ukrepe proti flagrantnim napadom. Vendar bo treba obenem apelirati na Društvo narodov. Sporazum bo opremljen s posebnim protokolom o tolmačenju in o izvršitvi posameznih določb. Sestavili so ga s sodelovanjem uglednih francoskih pravnikov.

Ali se Italija zares odreka revizionizmu?

Ugibanje o podonavski konferenci

Pariz, 25. aprila. Havas poroča iz Rima: Podonavska konferenca bo proučila splošno konvencijo o nevmesavljanju v avstrijske zadeve. Načrt te konvencije je že sprejela večina prizadetih držav. Poljska in Madžarska sta izjavili svoj načelni pristavek, Nemčija pa zahteva dodatna pojasnila o interpretaciji nevmesavljanja. Sankcije za primer kršitve te konvencije bodo predvidene z nizom posebnih pogodb, ki naj se sklenejo v okviru Društva narodov. Te pogodbe bodo imele najbrž obliko dvostranskih sporazumov o medsebojni pomoči. Kaže, da bodo nekatere države, kakor n. pr. Poljska sprejele samo konvencijo.

Besede, a delanja?

Rim, v aprilu (pr.)

Poročali smo že o komentarjih italijanskega časopisja v zvezi s sklepno resolucijo konference v Stresi. Opozorili smo tedaj na italijansko stališče glede tretje in šeste točke streške resolucije, ki zadevata, kakor znano, vprašanje avstrijske neodvisnosti in s tem v zvezi tudi vprašanje avstrijske oborožitve. Italijansko časopisje je pisalo baš v zvezi s tema dvema streškima sklepi o zmaji italijanskega revizionističnega stališča. Zadnja številka ugledne znanjopolitične revije »Affari Esteri« pa prinaša izpod peresa svojega direktorja zanimiv članek, ki prihaja do nekoliko drugačnih zaključkov kakor dosednji komentarji ostalega italijanskega časopisja. Izgleda, da se Italija zdaj odreka — teritorialni reviziji. List se najprej bavi s streškimi sklepi na splošno in pravi, da Stresa ni prinesla posebno pomembnih praktičnih rezultatov, dasi tej konferenci sicer ne gre odrekati pomena važnega dogodka

v povojni zgodovini Evrope. Francija, Anglija in Italija so v Stresi povdarile, da obstoja v zapadni Evropi skupna volja treh velesil, da nastopijo proti katerikoli drugi sili, ki bi prekorčila gotove meje, posebno meje miru. V bodoče, pravi list, velesile ne bodo več tolerirale nobene, pa tudi še tako majhne kršitve pogodb, to se pravi: kršitve teritorialnih klavzul pogodb. Nemčija, pravi list, more, če hoče, še nadalje sodelovati v evropskih vprašanjih, toda vse to le pod pogojem, da se nedvoumno obveže spoštovati na kar najstrožji način sedanje teritorialno stanje v Evropi, torej stanje, kakršno proizhaja iz mirovnih pogodb, sklenjenih po svetovni vojni. List piše nato o šesti točki streške resolucije in pravi, da je v njej prvič predvidena možnost »mirne revizije«. Vendar pa se list kljub tej načelni ugotovitvi postavlja na stališče, ki ga dosedaj pri Italijanih nismo bili vajeni. List piše namreč dobesedno:

»Revizija ne pomeni vzpostavitev tega, kar je bilo. Pogodbe se morajo izvršiti; če pa po lojalnih in skrupuloznih naporih za njih izvršitev pridejo zainteresirane stranke vendarle do skupne ugotovitve, da so vsaj nekatere točke neizvršljive, se je treba seveda zateči k reviziji, upoštevajoč pri tem nova nastali položaji. Z drugimi besedami: revizija naj teži po izgradnji bodočnosti, ne pa po povratku v preteklost, ki jo je svetovna vojna definitivno likvidirala.«

Ta govornica v italijanskih ustih, priznamo kar takoj, nekoliko čudno zveni; saj smo bili že do včeraj navajeni poslušati iz Rima samo namigavanja o bodočih obsežnih teritorialnih revizijah v Srednji Evropi. Tudi nam ni bilo neznano, da se je Italija še do včeraj eksponirala za madžarske revizionistične težnje, o katerih ne moremo reči, da so bile preveč »miroljubne«. Prijateljstvo med Italijo in Madžarsko izhaja že iz svetovne vojne (spominimo

se samo na izmenjavo misli med tedanjim italijanskim zunanjim ministrom Sonninom in pa grofom Tiszo), še bolj pa v povojnem času edino le iz več ali manj odkritega italijanskega podpiranja madžarskih revizionističnih teženj. Problem teritorialne revizije v Srednji Evropi je bil za Italijo že izza časa pogajanj o londonskem paktu tesno povezan s problemom vzhodne jadranske obale in s težnjo po ustvaritvi »benškega jezera«. Zato bi si mogli dejansko in brez pomislekov predstavljati italijansko odpo-ved revizionističnim stremeljem v tem predelu Evrope le tedaj, če bi se Italija enkrat za vselej odrekla svoji politiki vmešavanja v balkanske in podonavske zadeve. Stresa nam pa najboljšje kaže, da temu ni tako, saj se je prav Mussolini najbolj zavzel, da je na konferenci sprožil niz vprašanj, ki so do včeraj tvorila glavno oviro sporazuma med Italijo in Malo antanto. Mussolini se je še do včeraj trudil, da bi razbil ta blok treh držav, ki je nastal baš zaradi ohranjanja sedanjega teritorialnega stanja v Srednji Evropi. Nujna posledica spremembe italijanskega stališča v vprašanju revizije bi torej bila, da se Italija odreče vsaki animoznosti proti Mali antanti in se z njo celo združi v skupno fronto proti grozečim revizionističnim naklepom Nemčije in Madžarske. Izgleda znenkrat, da se Italija na konferenci v Stresi tako daleč še ni angažirala. Dokazujejo nam to med drugim komunikacije in sestanki Male antante v Zenevi, ki kažejo, da je trenutno baš zaradi italijanskih revizionističnih prizadevanj na streški konferenci prišlo do dejanske ohladike razmerja med državami Male antante in zapadnimi velesilami. Potrdili so nas v tem tudi nekateri simptomatični glasovi francoskega časopisja. Trenutni položaj nam torej nikakor še ne dovoljuje, da s prevelikim optimizmom gledamo na naznačeno »spremembo« italijanskega stališča v vprašanju revizije. Položaj nam celo narekuje veliko skeptiko, ki se je bomo iznebili šele tedaj, ko bo Italija od abstraktnega teoretičiranja v vprašanju revizije prešla končno h konkretnim dejanjem, ki ne bodo dopuščala nikakega dvoma več. Zdi se pa, da je to še daleč, zelo daleč, kajti

Verjetno je, da se bo podonavska konferenca, ki naj tudi te negotovosti razčisti, vršila šele proti koncu junija, vsekakor pa šele po rednem zasedanju Sveta DN, ki pride 20. maja. V tukajšnjih krogih sem dobil vtis, da je preložitve konference, ki je bila prvotno napovedana že v maju, v neposredni zvezi s stališčem, ki sta ga v tem vprašanju zavzela v Zenevi na svojih izrednih sejah sveta Male antante in Balkanskega sporazuma. Zdi se, da bo treba preventivno — torej še pred konferenco v Rimu — marsikaj izgladiti in urediti.

da spadajo med slebere nacionalne fronte, ki so pa sedaj na ta svoj ponos pozabili, ker ni bilo ustrezno prav vsem njihovim ambicijam. Kaj je bil ves njihov tako silno poudarjeni patriotizem le pogojen? Ali pa so na vse zadnje nezadovoljni, ker je vlada g. Jevtića izpopolnila šestjanuarski program tudi z gospodarskim in socialnim delom?

Ne moremo si misliti, da bi v velikem

trenutku, ko gre za odločitev naše bodočnosti, stali ob strani oni, ki so toliko let sodelovali v delu za udrnitev naše jugoslavije. Zato verujemo, da bodo tudi li v odločilnem trenutku na svojem mestu in da bodo storili svojo dolžnost do države, pa tudi do lastne preteklosti. Zato pa se naj neha tudi vsaka prikrita abstinenca, ki pač ni in ne more biti drugo ko kratka in nepotrebna zabloda.

Ban dr. Puc v Črnomlju

Črnomelj, 25. aprila. AA. Prebivalstvo Črnomlja je danes priredilo g. banu dr. Pucu naravnost impozanten sprejem. Kljub slabemu vremenu se je zbralo na trgu nad 1500 ljudi, med njimi izredno veliko število kmetijskega prebivalstva. Ta impozanten sprejem dokazuje, da je prebivalstvo Bele krajine v resnici domoljubno in da ne bo nasledilo raznim vabljenim besedam agitatorjev, ki hočejo prebivalstvo Bele krajine speljati s prave poti. Poleg velike množice so se zbrali na trgu župan g. Müller s občinskimi odbori, duhovščina, pod vodstvom dekana Bitnarja, pravoslavni paroh iz Bojancev Hadži Popović, sokolstvo, gasilci, šolska mladina, predstavniki raznih oblasti ter nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacij.

Prvi pozdravni nagovor je imel črnomeljski župan g. Müller, ki je dejal med drugim, da Belokranjci z odprtim srcem sprejemajo svoje goste, zlasti pa g. bana, ki je s svojim prihodom pokazal, da oblasti niso pozabili na Belo krajino in da ji posvečajo veliko pozornost. Starosta sokolske župe g. Vranković je pozdravil g. bana s prišrčnimi besedami.

Ljubka deklica je v imenu šolske mladine izročila g. banu lep šopek cvetlic za državno trobojnico. Posebej so pozdravili g. bana še gasilci.

Nato se je g. ban zahvalil za prisrčni sprejem ter dejal, da je prišel med to domoljubno prebivalstvo, da prinese tolažbo, da vlije vero v boljšo bodočnost. Ta narod je v resnici vreden, da dobi svoj kosček kruha. Saj je branil svojo zemljo pred tuji napadi v preteklosti a tudi danes, je dejal g. ban, je treba stati na straži pred zunanji in notranji sovražniki naše države. Zato se moramo strniti vsi v eno fronto, ki bo delala za kralja in domovino. Vlada in banska uprava sta vedno pokazali, da imata srce za kmeta. Tako bo tudi v bodoče ter bodo državne oblasti našemu kmetu v Beli krajini vedno šle na roko.

Nato je g. ban v sreskem načelstvu sprejemal razne deputacije. Med drugim je g. ban sprejemal katoliško duhovščino ter pravoslavne parohije iz Bojancev. Nato je imel g. ban daljši razgovor z župani iz črnomeljskega srezu.

V imenu županov je predložil g. banu črnomeljski župan g. Müller razne potrebe, zlasti glede zgraditve zdravstvenega doma v Črnomlju, glede izgraditve cestnega omrežja in glede mostu preko Kolpe pri Adlešičih.

G. ban je poudaril v svojem nagovoru, da se smatra še vedno za tovariša županov, čeprav je z županskega mesta prišel na mesto bana. Dobro pozna težkoče, v katerih so občine, zlasti v Beli krajini, kateri bo posvečal posebno pozornost, da bo prebivalstvu olajšano njegovo stanje.

Pd vodstvom ravnatelja g. Račiča, šolskega upravitelja iz Adlešičev, se je nato oglašila pri g. banu deputacija kmečkih fantov in deklet v pestrih narodnih nošah, ki je izročila g. banu za njega in gospo soprogo lepe belokranjske pisanice. G. ban se je vidno vzradoščen zahvalil za ta prekrasen dar kmetijske mladine. Popoldne se je g. ban odpeljal v Metliko.

Opozicija brez programa — Kumanudi o pomenu majniških volitev

Zemun, 25. aprila. r. Volilnega shoda, ki so ga priredili snoči kandidati na listi predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtića, se je udeležilo kakih 2500 oseb. Glavni govornik je bil bivši predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi.

V svojem govoru je dr. Kumanudi naglašal, da volitve 5. maja niso strankarska tekma in da ne gre za strankarsko licitacijo. Na listi predsednika vlade so osebe najrazličnejše politične preteklosti, ki pa imajo enaka naziranja o temeljnih vprašanjih naše države. Ta vprašanja so že šest let rešena. S to ureditvijo je naša država dobila svojo končno notranjo ureditev. 6. januarji proglas in ustava so dali naši državi unitaristično obliko, ker smo ena država in en narod. Nova skupščina bo morala sprejeti še zakon o izvedbi banovinskih samouprav. S tem bo zgradba politične ureditve naše države dograjena.

Dr. Kumanudi je nato govoril o gospodarski krizi in o vladnih ukrepih, ki naj olajšajo gospodarsko stanje našega ljudstva.

Nato je prešel na opozicijo, ki je brez skupnega programa. Na eni strani vidimo bivše parlamentarce, ki stoje na čisto verski podlagi, drugi zagovarjajo plemensko orientacijo, tretji pa se sploh ne morejo niti regionalno organizirati.

Hrvatsko vprašanje, je dejal dr. Kumanudi, je umetna tvorba. Hrvati žive v svoji lastni državi, kakor Srbi in Slovenci. Zato se Hrvati ne morejo odvojiti in živeti brez nas ali proti nam, ker so z nami neločljivo združeni. Naša država je nastala na bojnih poljanah s krvjo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Evropa je smatra za veliko in silno in kot močan čimfelj miru. Naši državljani si pa tudi v notranosti žele miru in zato odklanjajo vsako misel, da se ponovno načno vprašanja, ki jih je 6. januar dokončno rešil. Vsi, ki bi kaj podobnega poizkusili, se bodo 5. maja prepričali, da so se motili.

Volilno gibanje v polnem razmahu

Iz vseh srezov prejemo poročila, da so kandidacije pridno na delu, odkar je znano, kajere liste so bile potrjene in kajere kandidati so sprejeli nosilci list na svoje liste.

Najbolj živahni so kandidati B. Jevtićevne liste, ki so priredili samo na velikonočni ponedeljek preko 150 shodov in sestankov, nekateri pa so na agitacijskem polovanju tudi med tednom. Po vsem tem je razumljivo, da razpoloženje volilcev za abstinenco s tako brzino kopni.

O shodih ministra dr. Marušića smo poročali splošno, zato še samo pristavljamo, da njegova namesnika Stanko Lenarčič v logaškem in Albin Koman v ljubljanskem srezu dan za dnem obiskujeta posamezne vasi in beleži čedalje ugodnejše razpoloženje.

Fran Hočevar iz Velikih Lašč je imel v ponedeljek prve shode, ki so vsi dobro uspeli. Enako pridno so v kočevskem srezu na delu tudi ostali Jevtićevi kandidati.

Dr. Riko Fux in Ivan Mohorič, ljubljanska kandidata na Jevtićevi listi vodita mrzlične priprave za nedeljski manifestacijski shod, potem pa bosla pričela podrobno agitacijo.

Jevtićev kandidat za celjski srez Jernej Stante je imel že 29 zelo številno obiskanih shodov in je torej obdelal skoraj ves srez. Razpoloženje med volilci je zelo ugodno in je agitacija za abstinenco že povsem paralizirana.

Uspešna agitacijska potovanja ministra dr. Kojića

Kosovska Mitrovica, 24. aprila. AA. Pravosodnega ministra dr. Kojića, ki je odpotoval v Zetsko banovino, da priredi več konferenc in sestankov s svojimi političnimi prijatelji, so sprejeli v vseh krajih ob progri velike množice ljudi. Posebno prisrčen sprejem so mu priredili v Barski Slatini, kjer ga je čakala velika množica ljudi z uglednimi meščani iz Kosovske Mitrovice in vsega sresa.

Ker je prispel v Kosovsko Mitrovico zelo pozno — bilo je okoli 11. ure zvečer — so ga pred hotelom Jadran sprejeli samo ugledni meščani, med njimi predsednik občine Jovan Jevtić in kandidat na vladni listi Todor Mihajlović.

Danes ob 8. uri zjutraj je imel minister dr.

Tuji listi o naših volitvah

Znani praški list »Die Wirtschaft« prinaša o predvolilnem položaju v Jugoslaviji članek, v katerem pravi med drugim:

Vlada je izdala uspešne ukrepe za gospodarsko zboljšanje; te ukrepe je začela izvajati še pred razpustom poslanske zbornice. Nedavno so člani zagrebške borze izjavili, da je vsa nada države na javnih delih. Vlada že objavlja program za gradnjo cest in je določila za ta dela notranje posojilo ene milijarde dinarjev. Že delj časa se govori o zvišanju cen poljskih pridelkov kot prvim pogojem, da se kmetom pomaga. Kmetijski minister dr. Jau-

Milan Mravlje je ta teden vsaki dan na agitaciji po vaseh lihijskega sresa. Istotako pa tudi njegov sokandidat g. Lajović, lihijski župan. Izgledi opozicijskih kandidatov kar vidno bledijo.

Prav tako tudi dr. Fran Šemrov, ki kandidira na Jevtićevi listi v kranjskem srezu, pridno prireja shode in sestanke, ki so vsi številno obiskani. Pri tem mu uspešno pomaga namesnik g. Fran Dolenec, jako da agitacija ljudi v poljanski dolini, ki osebno niso prišli na svoj račun, za abstinenco ne uspeva več. Agilen pa je tudi drugi kandidat Jevtićevne liste g. Ivan Lončar.

Manj razveseljivo sliko nudi agitacija opozicijskih kandidatov, saj je tako kandidatom kakor tudi volilcem že jasno, da opozicija nima izgledov na stvarne uspehe. Mnogokje volilci sploh ne pridejo zraven, dasi je agitacija povsem svobodna. — Po prvi konsultaciji kandidatov razveljavljene Hodžerove liste se zdaj ti prijaznujejo s tem, da bo vendarle najbolj pametno, da volijo Jevtićevo listo. Maksimovićeve in Mačkove liste pa ljudje sploh ne jemljejo resno, saj imena njihovih kandidatov sama odganjajo volilce. Kdo ho pa hudi volil povsem neznane in po ogromni večini tudi tuje ljudi.

Split, 25. aprila. O. V zvezi z nenavadno uspešnimi shodi v biografskem srezu je gradbeni minister dr. Marko Kožulj večer obiskal tudi zemunsko in kninsko občino. — Minister Kožulj bo danes obiskal še druge primorske občine.

Dragotin Kojić širšo konferenco z uglednimi meščani iz Kosovske Mitrovice in iz občin tega sresa. Ker je na konferenco prišlo nepričakovano mnogo meščanov, več ko 2000, je imela konferenca zunanost pravega shoda. Dr. Kojića sta na konferenci pozdravila v imenu prebivalstva mesta Kosovske Mitrovice in sresa z dobrodošlico predsednik občine g. Jevtić in kandidat na listi g. predsednika vlade g. Mihajlović. Nato je imel minister dr. Kojić daljši govor, potem se je pa po viharini ovacijah nazočnih meščanov odpeljal ob devetih dalje proti Prizrenu in Djakovici. Med njegovim govorom so udeleženci shoda viharno vzklikali predsedniku vlade g. Jevtiću in govorniku dr. Kojiću.

ković je določil odbor strokovnjakov, ki bodo izdelali za to potrebne predloge.

Poleg tega pa je izdala vlada tudi druge neposredne ukrepe za oživiljenje gospodarstva. Tako je finančni minister pred kratkim odpravil takse na motorna vozila. V jugoslovanskih mestih prireajo cele sprevede avtomobilov, da pokažejo hvaležnost njihovih lastnikov.

Vlada je izdala tudi druge olajšave. Železniška tarifa je znatno znižana in se že občuti naraščanje prometa. Valutnih skrbí ni, ker je dinar v mednarodnem prometu čvrst.

Kaj pravijo Poljaki?

Varšava, 24. aprila. AA. Znani poljski list »Polska Zbrojna« prinaša v eni izmed zadnjih številčk članek o predvolilni kampanji v Jugoslaviji. V njem pravi med drugim: Ne da bi čakala na izid volitev, je vlada g. Jevtića po zaslugi energije in nenadkriljive iniciative svojega šefa izdala nove ukrepe za ublažitev posledic krize. G. Jevtić je človek ustvarjalnega duha in realnih pogledov, ki ne pozna fraz. V zelo kratkem času je izvedel mnogo reform gospodarskega značaja. V prvi vrsti spada sem energična akcija za razdolžitev kmetijstva in industrije ter za znižanje eskontne mere Narodne banke, dalje znižanje železniške tarife

(za 28%), znižanje raznih davkov, taks itd. Ti ukrepi so zelo ugodno vplivali na zboljšanje gospodarskega življenja, obenem so pa njihovemu iniciatorju prinesli še večje popularnost med širokimi sloji naroda, zlasti pri vseh poljedelskih, industrijskih in trgovskih ustanovah in organizacijah. Zato ni čudo, da zdaj pred volitvami vladni blok, čigar voditelj je g. Jevtić, uživa splošne simpatije. Pametna in realna nacionalna in gospodarska politika g. Jevtića je tisti zid, ob katerem se razbijajo vsi opozicijski napadi. Zato je izid volitev od 5. maja že naprej določen.

Živahno volilno gibanje po vsej državi

Beograd, 25. aprila b. Volilna borba postaja čedalje bolj živahna. Predstavniki vseh list se nahajajo med narodom, kjer prirejajo živahne sestanke, konference in javne shode. Tekom večerajšnjega in današnjega dneva so bili med narodom skoraj vsi člani kraljevske vlade, med njimi sam predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić, ki je priredil večeraj in danes večkratno uspešnih sestankov in na katerih je narod manifestiral svojo pripadnost k idejam in programu sedanjega vlade. Predsednik Jevtić je vso dolgo progo prevozil z avtomobilom, ter so mu bile povsod prirejene prisrčne ovacije. Te-

kom večerajšnjega dne je predsednik obiskal Ramo, Mitrovico, Osijek, Vinkovce, Jeleno, Zvrnik in Kobiljačo. Danes nadaljuje svoje agitacijsko potovanje po Bosni v spremstvu ministra poljedelstva dr. Dragutina Jankovića.

Ravno tako so imeli krasno obiskane shode minister dr. Kojić, ki je na agitacijskem potovanju po Južni Srbiji. Dr. Kojić je priredil shod v Kos. Mitrovici in po vsej Metohiji. Minister notranjih zadev Velimir Popović je imel shod v Užicah, minister za šume in rudnike Svetislav Popović pa v Zemunu.

Ljubljanskim volilcem!

Volilcem mesta Ljubljane naznanjamo, da je pričela poslovati volilna pisarna za mesto Ljubljano v posvečovalnici na magistratu. Pozivamo vse zastopnike krajev-

nih volilnih odborov, da se v volilnih zadevah obračajo na volilno pisarno, ki ima uradne ure od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

Udruženje računskih uradnikov

Beograd, 25. aprila b. Danes je imelo Udruženje računskih uradnikov kraljevine Jugoslavije izreden občni zbor, ki je potekel jako burno. Delegete, ki so prišli iz vseh banov, je pozdravil predsednik Milorad Djordjević. Dosedanji predsednik in podpredsednik sta dobila od strani delegatov popolno zaupnico. Izvoljena je bila nova uprava, ki bo vodila posle do rednega obnega zbora, ki se bo vršil junija meseca v Sarajevu. Dravsko banovino so zastopali Omerzu Oton, Bišof Viktor in Pavšić Vlado. Vlado.

Žensko zborovanje v Carigradu

Beograd, 25. aprila b. Danes so odpotovale v Ankaru predstavnice mednarodne ženske organizacije, ki so zborovale na svojem kongresu. V Ankaru potujejo na povabilo predsednika turške republike Kemala Atatürka. Jugoslovensko žensko reprezentira svetnica ministarstva socialne politike in narodnega zdravja Milena Atanackovićeva.

Poslanik Cincar-Marković v Beogradu

Beograd, 25. aprila b. Danes se mudi v prestolnici naš poslanik in opolnomočeni minister na bolgarskem dvoru dr. Cincar Marković.

Davek na poslovni promet

Beograd, 25. aprila b. Današnje Službene Novine prinašajo rešitev o preuredbi beograjskega mestnega okoliša in uredbu o izpremembi in dopolnitvi zakona o davku na poslovni promet. Pravilnik o polaganju državnih strokovnih izpitov bo izdalo ministarstvo notranjih zadev.

Slovenski srednješolci na Oplencu

Beograd, 25. aprila b. Danes so prispeli v prestolnico dijaki slovenskih srednjih šol, pod vodstvom načelnika prosvetne uprave prof. Breznika. Dijaki so namenjeni na grob našega kralja Aleksandra in bodo jutri odpotovali na Oplenec. V Beograd se povrnejo jutri zvečer in si bodo v soboto ogledali Zemun, Pančevo in Avalo, nakar se bodo z brzokolom vrnili v Ljubljano. Na Oplenec bodo poklonili dijaki svojemu mrtvemu kralju dve v usnje vezani knjigi, v katerih se nahajajo podpisi vseh dijakov in dijakin ter profesorjev državnih srednjih šol v Dravski banovini. Ti knjigi sta spravljene v skrinjico iz kavkaškega oreha.

Železnica št. Janž—Sevnica postaja resnica

Sevnica, 25. aprila.

Včeraj je prispela iz ministarstva terenskega sekcija za gradnjo železniške proge št. Janž—Sevnica. S šefom sekcije, našim rojakom inž. Edvardom Premkom je prispelo še šest inženjerjev in geometrom z osebjem in inventarjem. Takoj so uredili poslovne prostore v hotelu »Triglava« nasproti kolodvoru, davi se je pa tehnično osebje lotilo že dela na terenu.

Tako nam torej poroča brzojavka iz Sevnice, kakor smo tudi mi pred kratkim pisali, da bo podaljšek železnice Trebnje—Št. Janž od Št. Janža do Sevnice prav gotovo zgrajen. Premnogi so sicer dvomili in nam očitali, da gre za volilne limanice, sedaj so pa železnico pričeli graditi kar nalašč, da bodo neverni Tomaž blamirani do kosti. Železnica bo zgrajena po načrtu, ki smo ga zadnjič objavili, vendar pa se ni odločeno glede mosta čez Savo. Ministarstvo je naročilo take načrte zanj, da bo most dosti širok za železniški, poleg tega pa tudi za promet z avtomobili in vozovi ter za pešce. Kadar bo trasa razdeljena na odseke, bodo razpisana dela in prav v kratkem bo Mirenska dolina vsa živa delavcev. Dela bodo trajala nad dve leti.

Kratke vesti

Rumunski finančni minister Antonescu se mudi v Pragi in vodi posvetovanja s češko-slovaškimi finančnimi krogi.

Prihodnji mesec se bodo po londonskih vesteh pričela pomorska pogajanja med Nemčijo in Veliko Britanijo. Omejena bodo na tehnična vprašanja.

Predsednik nove bolgarske vlade Tošev je pojasnil novinarjem delovni načrt svoje vlade. V notranjosti bo vlada skušala obnoviti gospodarstvo, v zunanji politiki pa bo podpisala Društvo narodov in njegovo delo za mir. Vlada bo sestavila tudi načrt nove ustave, o kateri bo glasovalo ljudstvo.

Generala Papulasa in Komisa, ki ju je grško vojaško sodišče predvečerašnjim obsodilo na smrt, so večeraj ob 6. zjutraj ustrelili.

Na južnem Tirolskem so pred velikonočnimi prazniki vpoklicali vse rezervne oficirje letnikov 1901 do 1910. Prijaviti so morajo do konca tega meseca.

Predsednik francoske republike Lebrun je na svečan način otvoril mednarodno pomorsko razstavo

Svetovni tisk o osebnosti g. Jevtića

Njegove zasluge za svetovni mir, utrditev Male antante in konsolidacijo Jugoslavije

Cela vrsta svetovnih listov je priobčila članke o jugoslovanskih volitvah in o osebnosti predsednika Jevtića. Iz kopice teh člankov objavljamo nekatere najbolj markantne.

Pariški »Petit Parisien« je objavil članek Alberta Juliena o osebnosti ministrskega predsednika Bogoljuba Jevtića. V tem članku pravi Albert Julien med drugim:

»Gospod Jevtić je diplomat po karieri. Rojen je v Kragujevcu, v samem sreu Šumadije, kar ga pa ne ovira, da bi se v trenutku, ko bi kdo hotel oživet lokalne prepire in ozki antagonizem, posledno ne držal vedno nacionalističnih tendenc in za razumevanje in spoštovanje tudi tujega stališča.

Razlog je čisto naraven. Gospod Jevtić je mnogo potoval. Kot mlad človek je študiral v Beogradu, Curihu in Berlinu. Po vojni, katere se je udeležil kot pehotni oficir, so ga diplomatski posli privedli v Stockholm, London, Paris, Tirano in Dunaj. Ali si je sploh mogoče zamisliti boljše šole za ublažitev nacionalističnih tendenc in za razumevanje in spoštovanje tudi tujega stališča.

Pa g. Jevtić ni imel samo te šole. Tri leta je bil kot minister dvora v vsakdanjem dotiku z mladim suverenom, inteligentnim in velikim delavcem, ki se je bavil z vsemi državnimi posli — tako notranjimi kot tudi najtežjimi vprašanji zunanje politike, katere vse je reševal z isto vnemo in za interese svojega naroda ter se pri tem nikdar ni umikal odgovornosti.

Po treh letih na takem mestu je človek zrel, da igra aktivno vlogo v politiki svoje države, kar je tudi g. Jevtić s svojim dosedanjim delom kot predsednik vlade v polni meri dokazal.

Ne sme se tudi prezreti, da se je g. Bogoljub Jevtić zlasti izkazal s svojim delom v Društvu narodov in da je dobilo to v gospodu Jevtiću enega svojih najboljših sodelavcev.

V pariškem »Vendémier« je objavil zelo obširen članek o osebnosti gospoda Bogoljuba Jevtića Jean-Francois Norman, v katerem najprej opisuje kako je prišel g. Jevtić na svoj današnji položaj. Nato pa opisuje delo gospoda B. Jevtića v Ženevi po marsejskem atentatu. Pravi, da ženevska ustanova noče biti sodnik in da je veliko raje Pilat, ki si opere roke. Po marsejskem atentatu pa se je obrnil na ženevsko institucijo globoko užaljeni narod, ki je po pravici zahteval, da izreče Društvo narodov svojo sodbo.

In nato nadaljuje g. Norman:

»Vztrajnost in pametna smelost gosp. Jevtića je premagala vse težkote, ki so prihajale bodisi od prijateljev marsejskih ubijalcev, bodisi od strahopetnih in omejenih diplomatov, ki niso bili sposobni, da spoznajo, kako veliko uslugo je napravil Društvu narodov jugoslovanski državnik, ko je zaupal Društvu narodov reševanje konflikta, ki se je v preteklosti rešil le z orožjem.

Gospod Jevtić je moral takrat rešiti troje težkih vprašanj: Pomiriti upravičeno nestrpnost jugoslovanskega naroda, ki nikakor ni mogel razumeti kolebanja ženevske institucije, premagati kritiko svojih hministrskih tovarišev in končno zломiti odpor svojih kolegov v Društvu narodov.

V tako komplicirani in dramatični situaciji ne izgublja bivši novinar in bivši borec glave. Na strastne napade g. Eckhardta, madjarskega delegata, odgovarja s svečanim mirom, ki se spodobi za visoko mednarodno sodišče ter se trudi, da dokaže stvarnost doganih dejstev ter odgovornosti, ki se vsiljujejo.

Prvi delegat Jugoslavije kliče Društvo narodov na odgovornost, poudarjajoč, da je v nevarnosti evropski mir, če to ne izvrši svoje dolžnosti. Odločnost g. Jevtića je dvignila energijo mirolojubnih držav. Francija in Anglija so ustregle Jugoslaviji in ji dale moralno zadoščenje. Prestiž Društva narodov je bil s tem povečan, svetovni mir ohranjen.

Na koncu članka izraža g. Norman prepričanje, da bo gosp. Jevtić na majniških volitvah zmagal ter zaključuje svoj članek takole: »Gospod Jevtić bo nedvomno tudi pri tej priliki pokazal, da je na višini svoje naloge in sredi volilne borbe bo opominjal jugoslovanski narod na resnost mednarodne situacije ter da mu kot prvi državnik reče, da sta Jugoslaviji, če hoče napredovati in se razvijati, potrebna notranji mir in duhovno edinstvo.

Francoski list »France-Balkan« objavlja pod naslovom »Gospod Jevtić najboljši tolmač blagopokojnega kralja Zedinitelja« zelo dokumentiran članek o pomenu volitev 5. maja ter pravi med drugim: »Jugoslovanski državljani bodo šli 5. maja na volitve, da izrazijo svojo voljo glede članov nove skupščine. Nova skupščina bo imela močno večino, ki bo podpirala zunanjo in notranjo politiko sedanje vlade. S skupščino izvoljeno dne 5. maja stopi Jugoslavija v novo fazo svojega notranjega življenja, ki bo dejansko le utrditev one etape, ki se je začela z onim znamenitim dnem, ko je kralj Aleksander energično zagrabil v svoje roke vodstvo države ter jo odločno povedel na pot miru in konsolidacije. Gospod Jevtić je bolj kot vsak drug

politik poznal nazore in želje blagopokojnega kralja Aleksandra. Gospod Jevtić ve, da je bil cilj avtoritarnega režima popolno narodno edinstvo. Ker je ta cilj dosežen, je logično, da se vrne država v normalno politično stanje, ker je sedaj Jugoslavija politično dovolj zrela in krepka, da se ji ni bati nobenega vpliva nepoštenih intrigantov v tujini in notranjosti.

Ugledni čehoslovaki list »Nova Dobro« je objavil uvodnik svojega urednika Jironta o osebnosti predsednika Jevtića ter o njegovih uspehih kot zunanji minister. Med drugim pravi v svojem članku: »Gospod Jevtić je prevzel zunanje ministertvo v zelo neugodnem času. Proti Jugoslaviji naperjena revizionistična akcija je bila na višku, da je vladalo v tujini nerazpoloženje proti jugoslaviji. Gospodu Jevtiću je bilo takoj jasno, kaj je v zunanji politiki najbolj

Govor predsednika vlade

Na svojem agitacijskem potovanju je prišel predsednik vlade v sredo jutraj v Sremsko Mitrovico, kjer mu je priredilo prebivalstvo velik sprejem. Predsednik Jevtić se je za viharne pozdrave zahvalil s krajšim govorom, v katerem je med drugim dejal:

»V soglasju s kraljevsko vlado ne skrbim samo za ta kraj, temveč za vse kraje, za vsa država. Bodite vsi složni in glejte na ono stran, iz katere prihaja nevarnost. Prepričan sem, da bomo na volitvah imeli večino. Želim pa maksimalno večino, popolno slovo našega naroda, ki bo na dan petomajskih volitev enodušno izrekel svojo voljo. Nimamo izbirati med mnogimi politiki, temveč za nas je samo ena pot, ki jo bomo nadaljevali. Po tej poti moramo iti smelo, složno in odločno, brez postajanja in ne da se oziramo na levo in na desno. Mislím, da smo si v tem vsi edini in da ni tu

Ban v Novem mestu

Vsa v zastavah je metropola Dolenjske, prijazno Novo mesto, danes pozdravilo bana dr. Dinka Puca. Vreme se je popolnoma zjasnilo in v najlepšem solncu se je pripeljal g. ban ob pol štirih v Novo mesto, kjer so mu priredili pred poslopjem sreskega načelstva zelo lep sprejem. Velike množice prebivalstva so bana dr. Dinka Puca navdušeno pozdravljale. Med njimi so bili tudi zastopniki krajevnih civilnih in cerkvenih oblasti.

Najprej je pozdravil g. bana župan dr. Režek, ki je izjavil, da se prebivalstvo prav dobro zaveda resnosti časa, v katerem živimo, da je pa zmerom pripravljeno dati vse svoje moči za kralja in državo. Narod zahteva samo, da se mu deli pravica, in bo vedno dal vse svoje duhovne in telesne moči za konsolidacijo naše države.

V imenu Sokolstva je g. bana pozdravil starosta g. dr. Vasič. Pozdravil je bana ne samo kot nosilca vrhovne oblasti v dravski banovini, o katerem je prepričan, da bo vse storil za naš kulturni, gospodarski in socialni razvoj, temveč ga Sokolstvo pozdravlja tudi z iskreno ljubeznijo, ker ve, da je bil g. ban že od rane mladosti ne samo formalno član sokolske organizacije, temveč se je tudi vedno dejansko udeleževal in deloval v naši veliki nacionalni organizaciji.

Dolenjski kmet — branilec krščanske kulture

G. ban se je zahvalil za sprejem z daljšim govorom, v katerem je dejal, da z veseljem vrača ljubezen Dolenjske, ki mu jo je danes pokazala. Dolenjsko prebivalstvo je zmerom, tudi v preteklosti pokazalo svojo vztrajnost, saj je bil dolenjski kmet branilec krščanske kulture in je tudi danes ohranil svojo žilavost. Zgodovina Dolenjske ni mogoče zgodovina knezov in kraljev tega naroda, temveč je zgodovina

potrebno in temu primerno je odredil smer svoje politike. Konceptija Jevtićeve politike in način njenega izvajanja se je izkazal kot uspešen doma in v tujini. Velika zasluga gospoda Jevtića je, da je aktivno služil ideji miru in da je pozitivno pomagal, da so nastale med državami Male antante najbolj intimne in pristržne zveze. Iz te tendence je nastala nova organizacija Male antante, ki od tedaj nastopa kot enotna celota. Nato govori članek o delu g. Jevtića za zblizanje balkanskih držav ter se zaključuje z besedami: »Ko je jugoslovanska politika v rokah gospoda Jevtića, se more brez vsega reči, da je v resnici dobrih rokah. Nas kot zavezniško državo mora to tembolj veseliti ker je v zunanji politiki naših dveh držav tako mnogo skupnih točk in istih interesov.«

nobenega dvoma. So zablode in kolebanja pri ljudeh, ki se zbirajo v tako imenovani združeni opoziciji. Vi vsi vesle, da nimajo določenega cilja, da nimajo istega pravca in iste volje, temveč samo željo da rušijo. Kaj bi nastalo potem, tega ne vedo niti sami. Ni treba, da se z njimi mnogo bavimo, vendar pa se prizadevamo, da jih rešimo iz zablod. Sedanje volitve niso navadne volitve. One so preokretnica za ves narod po velikih dogodkih, ki so se dogodili. Mogoče je, da se napravi tudi napaka. Ne bo zaradi tega propad, toda mnogo let bo izgubljenih z beganjem za onim, kar je že doseženo. Ni zaman rečeno, da je težje ohraniti kakor pridobiti, toda budna zavest našega naroda je zadostno jamstvo, da bomo znali pridobljeno ohraniti. Zato vam rečem: bodite 5. maja na oni visoki nacionalni višini, na kateri ste vedno bili.

vina hrabrega in žilavega kmeta, ki je zmerom znal braniti svojo rodno grudo. Banova srčna želja je, da bi narod občutil, da mu v resnici vse državne oblasti dele resnico in pravico ter objektivnost, kakor je izrazil željo gospodu župan. Dalje je g. ban izrazil prepričanje, da bo s tem prebivalstvom lahko sodelovali. Časi so takšni, da moramo pozabiti vse prejšnje strankarske prepire. Vedno moramo stremeti samo po istem cilju, mogoče večkrat tudi z drugimi metodami. Vsi skupaj se moramo zavedati, da moramo tvoriti eno silo in eno moč, eno voljo in eno hotenje, namreč, da ustvarimo močno Jugoslavijo.

Sprejemi

Nato je g. ban sprejemal na sreskem načelstvu razne deputacije, med njimi tudi zastopnike duhovščine s proštom g. Čerinom in kanonikom Kekom na čelu. Z župani je imel g. ban daljši razgovor. V popolnem razumevanju dela kraljevske vlade za konsolidacijo naše države, zlasti na gospodarskem polju, so župani obrazložili g. banu želje in zahteve tukajšnjega prebivalstva.

S posebnim veseljem je ban sprejel odbor obrtniških združenj in poudaril, kako veliko zanimanje kažejo naši obrtniki za naša javna vprašanja. Obrtniki so g. banu poudarjali zlasti potrebo elektrifikacije Dolenjske, ki je za razvoj obrtnišva velikanske važnosti, dalje so poudarjali potrebo zboljšanja železniških in cestnih zvez, zlasti za ureditve transverzalne zveze Krško—Brežice—Novo mesto—Črnomelj—Ogulin s končnim ciljem jadranskega obrežja Sušak—Split.

Nato je g. ban sprejel še razne deputacije nacionalnih in kulturnih društev, gasilec, Sokolstvo, Jadransko stražo, Strelsko družino, Ciril-Metodovo družbo itd.

Po sprejemu si je g. ban ogledal kmetijsko šolo na Grmu.

Posebni vlaki v Ljubljano za nedeljski shod ministrskega predsednika g. Jevtića

Ob priliki velikega zbora ministrskega predsednika g. Jevtića v Ljubljani dne 28. aprila 1935 vozijo ta dan sledeči posebni vlaki z 2/3 popustom:

1. Na progi Bistrica Boh, jezero—Ljubljana gl. kol. vlak št. 911-III. del, z odhodom iz Bistrice Boh. jez. ob 5. uri 35 min. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 8. uri 35 min.

Povratek iz Ljubljane gl. kol. vlak št. 916-II. ob 15. uri 50 minut.

2. Na progi Metlika—Ljubljana gl. kol. vlak

št. 9214-II. del, z odhodom iz Metlike ob 5. uri 5 min. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 9. uri.

Povratek iz Ljubljane gl. kol. vlak. št. 9217-II. del ob 14. uri 30 min.

3. Na progi Dobova—Ljubljana gl. kol. vlak št. 628 z odhodom iz Dobove ob 5. uri 57 min. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 8. uri 54 min.

Povratek iz Ljubljane gl. kol. vlak št. 623-II. del ob 15. uri.

Postanek v obeh smereh v vseh postajah in postajališčih.

4. Na progi Maribor gl. kol.—Zidani most—Ljubljana gl. kol. vlak št. 515-I. del z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 5. uri 22 min. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 9. uri 11 minut.

Povratek iz Ljubljane gl. kol. vlak št. 605-II. del ob 14. uri 25 min. Ta vlak vozi v obeh smereh samo za potnike na progi Maribor gl. kol.—Zidani most. Na delni progi Zidani most—Ljubljana gl. kol. vozi v obeh smereh za vse postaje in postajališča brez postanka.

5. Na progi Rakek—Ljubljana gl. kol. vlak št. 617-II. del z odhodom iz Rakeka ob 7. uri in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 8. uri 10 min.

Povratek iz Ljubljane gl. kol. vlak št. 620-II. del ob 16. uri.

Za kamniško in vrhniško progo velja popust 50% normalne vrhne cene pri vseh vlakih, vendar tako, da mora vsak potnik dati potrditi na postaji Ljubljana glavni kolodvor karto, ki mu velja za brezplačen povratek.

Za udeležence zborovanja v Ljubljani, ki se bodo poslužili zgornjih posebnih vlakov, je odobren 2/3 popust od normalnih vozniš cen III. razreda potniškega vlaka, in sicer od postaje, kjer udeleženci vstopijo v posebni vlak, do Ljubljane gl. kol. in nazaj. Znižana vozna cena se mora plačati za tja in nazaj pri vstopu.

Za udeležence, ki se pripeljejo z rednimi vlaki do priključnih postaj na posebne vlake z drugih (priključnih) prog, je dovoljen poseben 50% popust od normalnih vozniš cen za vožnjo do priključnih postaj, kjer udeleženci prestopijo v posebne vlake, in nazaj. V vstopni postaji kupljena cela vozna karta velja za brezplačen povratek, ako da potnik to karto žigosati pri potniški blagajni v Ljubljani gl. kol. S popustom odpravljeni udeleženci se morajo vrniti iz Ljubljane samo s posebnimi vlaki, sicer popust nima veljave in se jim bo zaračunala polna cena po tarifi.

Udeleženci naj se pri svojih vstopnih postajah v soboto informirajo o točnem voznem redu, kjer dobe tudi vsa ostala potrebna pojasnila.

Kultura

Muzikalna premiera na mariborskem odru: »Prebrisani Amor«

Mišno besedilo te romantične operete (po neki Kolzebuejevi zamisli) je Rasberger dopolnil v skladno celoto z živo, zdravo muziko, ki je razgibala in vnela docela polni teater.

Fabula je preprosta: Stari zdravnik Luka Maček, skopuh in nasilnež, čuva svojo nečakinjo Dragico, ki jo je namenil svojemu nečaku Srečku, — da se rodbinsko premoženje ne razbeži. Dragica pa ljubi Vlada, mladega trgovca, čigar sestra Minka ljubi Srečka. To sta para, ki se morata dobiti: zveže jih prebrisani Amor, ki zaplete in razplete vrole. Vmes učinkovito copota slovenski Svejč, Mačkov sluga Pavliha, da v skupnem naporu premotijo stare a skopuha.

To dramatsko zanimivo veseloigro je Pavel Rasberger premislil z vsjo ljubeznijo, s tokom melodiozne glasbe, ki ti je kar všeč in te očara po svoji ritmični razgibanosti, iznajdljivosti glasbenih zamisli in sladki kantileni pesmi in valčkov, ki gredo radi v uho. Ouvertura je z zanosom pisano delo.

V prvem aktu te zamika pismo, ki ga piše Vlado Dragici, — seveda v tričetrtinskem taktu, — topla izpoved ljubezni. Pavliha in Minka odplečeta veselo polko, stilno urejen ples, ki je pripravil publiko veliko veselja. Kot finale izpoje Minka v oprostitvi priznanje svoje ljubezni do Srečka. Vlada je tokrat zelo lepo oživil tvoril Sanein, ki je skladno v igri in maski in petju zadel vedno pravo. Bila je to gotovo njegova najboljša vloga. Minko je kreirala naša vedno ljubka Elza Barbičeva, vsa živa in vesela, ne izmalicična in naravnava: publiko izredno všeč. Pavle Kovič je pa dal odskočno dušo švejkovskemu Pavlihi, ki ga je izoblikoval v zajeten tip ter ga dvignil v »bulo«-vlogo.

V drugem aktu čita Dragica Cvetkova v osebi Pavle Udovičeve iz knjige pesem v krasni ariji. Udovičeva poje tako naravno in zdravo, da jo je veselje poslušati.

V tretjem aktu je Srečka (»Ljubček moj, zdaj sem ti tebi spet«) je pel kot Srečko v prvi večji vlogi mladi Edo Verdonik, ki je v lepi, izglajeni igri uveril, da je brezdvomno odrski talent. Njegov glas je še šibak, bo se pa ob skrbni šoli in negi razvil ugodno. Igra je bila neprisliljena in umno zamišljena. — V vlogi starega zdravnika Mačka je nastopil Edo Grom, ter ji dal mnogo zanimivih odtenkov.

Drugi akt vsebuje zelo lepo arijo Vlada »Dečlica moja«, duet med Dragico in Vladom »To je ljubezen vsa plameteča«, kvartet, ter izredno učinkovito finale »Naj ti petje moje razodene bol srca«.

V zadnjem aktu zanima zlasti operno zgrajen tercet (Udovičeva, Sanein in Pavle Kovič): »Kdaj slednjič bom osvobodena?«

Komponist in avtor Pavel Rasberger, sodelujoči solisti, posebno pa še kapelnik Lojze Herzog, ki je z veliko vnemo vse delo naštudiral, so bili deležni ogromnega aplavza.

Lepemu delu želimo srečno pot na druge odre, posebno na oder naše slovenske prestolice, ki mu ne bo delalo sramote.

Aleksander Kopriva.

Dnevni dogodki

× Nova številka ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »Naš val« je pravkar izšla in prinaša Zosčenkov satirično črtico »Kuhinjski ščurki«. Pivkov zanimivi doživljaj iz življenja pilota »Brez krmila«, nadaljevanje poljudno pisane razprave o Röntgen-u, Sel Čatinijev roman »Enilio Berenini«, Čufarjevo komedijo »Ameriška tatvina«, Radijsko tehniko, bogato zbirko modnih skic, beležke iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta. Poleg krasnih slik pod naslovom »Pomladno prebujenje« prinaša »Naš val« še križanke in magične like in na posebni 12-stranski prilogi točne in pregledno urejene programe vseh važnih oddajnih postaj. Zahtevajte še danes brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod te najbolj pestre in najcenejše slovenske ilustrirane tedenske revije. Mesečna naročnina 12 Din. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

× Službeni list« priobčuje v svojem 33. kolu z dne 24. aprila: 1. Kandidati za narodne poslance. Državna kandidatna lista Bogoljuba D. Jevtiča. 2. Uredba o začasni vzpostavitvi mestnih uslužbencev z zvanji in položaji državnih uslužbencev. 3. Odločbo o pouku verouka na strokovnih nadaljevalnih šolah. 4. Dopolnitev k pravilniku o postavljanju poslovodij v rokodelskih obratih, ki jih vodijo vdove. 5. Pravilnik k uredbi o izpremeh in dopolnitvah uredbe o zaščiti kmetov. 6. Pojasnilo o ocarinjenju umetnih smol in izdelkov iz njih. 7. Denaturiranje spirita. 8. Naredba o razdelitvi voda na ribarske okraje. 9. Objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin. 10. Razne objave iz »Službenih novin«.

× Zadnja pot planinske žrtve Mirka Gombača. Včeraj popoldne ob 16. je bil pogreb tragično preminulega Sokola in planinca br. Mirka Gombača. Velikanskega spreveda se je udeležil viški Sokol v kroju s praporom, Skalaši, sportniki itd. V žalnem sprevodu so bili tudi univ. prof. dr. Janko Pele, zastopnik Slov. pl. društva iz Kamnika g. Makso Koželj, predsednik ASK Primorja g. Ivo Sanein in mnogo občinstva, zlasti z Viča. Pogreb se je vil po ljubljanskih ulicah na pokopališče k Sv. Križu. Po cerkvenih obredih v cerkvi so dvignili krsto s pokojnikom Sokoli in jo prenesli do groba, kjer se je v pietetnem govoru poslovlil v imenu viškega Sokola starosta br. Pavle Beršnik, nakar so med ihtenjem užaloščene rodbine pričele padati prve grude na svežo gomilo. Počivaj mirno dragi Mirko in naj Ti bo jugoslovanska zemlja lahka!

× Podaljšanje šolskega leta. Ker so v letošnjem šolskem letu izgubili izjemoma več delovnih šolskih dni, kakor jih je bilo predvidenih za redne šolske počitnice, je prosvetno ministrstvo sklenilo, naj se v letošnjem šolskem letu šolski pouk v 4. in 8. razredu gimnazij in realk in v 5. razredu učiteljskih dokonča 30. maja, ne pa 15. maja, kakor je bilo napovedano. Zasebni razredi in popravni izpiti v 4. in 8. razredu gimnazij in realk bodo med 1. in 10. junijem vključeni. Niži in viši tečajni izpiti se pričnejo 12. junija in trajajo, dokler se ne končajo. V učiteljskih se bodo vršili razredni in ponavljalni izpiti najdlje do 8. junija vključno, diplomski učiteljski izpit pa od 11. junija do končanja. Ostali razredi v nepopolnih gimnazijah in učiteljskih bodo delali do 15. junija vključno, v popolnih gimnazijah do 8. junija vključno. V vseh šolah, kjer bo to mogoče, bodo letne uspehe sporočili učencem na Vidov dan s prigodnimi šolskimi svečanostmi, kjer pa se vrše izpiti še kasneje, naj se letni uspehi sporoči učencem po končanih izpitih. Sprejemni izpiti za 1. razred gimnazije bodo 1., 2. in 3. junija.

× Razstava vajeniških izdelkov. Splošna obrtna nadaljevalna šola za peko, slaščičarje in črtnarje ter strokovna nadaljevalna šola za brivsko, frizersko in strokovna šola za mesarsko obrt na Vrič priredili v nedeljo 28. aprila t. l. ob zaključku šolskega leta razstavo vajeniških risarskih, pisanih in strokovnih izdelkov v priložni državnih III. deške narodne šole na Strjavčevi cesti št. 19 od 8. do 13. ure. — Upraviteljstvo vladno vabi na to razstavo vse cepivo občinstvo, ki se zanima za razvoj obrtno-nadaljevalnega šolstva.

× Uradne ure poštnih hranilnic. Poštna hranilnica v Beogradu in njene podružnice v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju bodo uračkovale od 1. maja dalje za občinstvo vsak delovnik od 7.30 do 13. ure.

Peči — peči — peči — peči — peči — peči
Lutz — Lutz — Lutz — Lutz — Lutz — Lutz
Lugo Lutz d. z. o. z., Ljubljana-Siška.

× Nova avtomobilska cesta Zemun—Novi Sad. Velika prekoevropska avtomobilska cesta od Londona do Carigrada bo vodila tudi preko naše države in ministrstvo za javna dela je pravkar odobrilo kredit za zgradbo dela te ceste od Zemuna do Novega Sada v znesku 19 milijonov 950.000 Din. Kredit (pol milijarde dinarjev) pa je zagotovljen tudi že za ostale dele te velike ceste. Naša država bo zgradila 550 km dolga del, ki bo veljal 600 milijonov dinarjev.

× Frankopanske proslave se bodo tudi leto vršile po celi Hrvatski na slovesen način, večinoma 28. in 30. t. m.

× Nov most izročen prometu. Nov most preko reke Ukrine pri Otočku blizu Bos. Broda so včeraj na slovesen način izročili prometu. V doglednem času pa bodo začeli graditi še drug most preko iste reke na cesti Derventa—Ponjavov, ki bo dolg 103 m in bo veljal okoli 3 milijone dinarjev.

× Zopet šmarnica. Na velikonočno nedeljo se je odigrala v rodbini kmeta Gjančiča v vasi Podgorci pri Našicah krvava rodbinska Zalogra, ki jo je povzročila preobilo zavžita šmarnica. Gjančiču so prišli sosede in znanci voščit vesele družnike, on pa jih je pogostil s »šmarnico«, da so bili vsi prav kmalu dobre volje. 27letni Gjančičevi ženi pa to ni bilo prav in je začela svojega moža oštevati. Mož pa se je vsled tega tako razjutil, da je ženo napadel. Žena je možu ušla skozi okno na vrt, kjer pa jo je mož dohitel in jo z bajonetom osemkrat zabodel. Žena je umrla, moža pa so odpeljali v zapor.

× † Ing. Bogumil Cihelka. Danes ponoči je umrl rudarski nadsvetnik in vršilec poslov rudarskega glavarja za Slovenijo ing. Bogumil Cihelka. Pokojnik, rodom Čeh, je služboval pri TPD v Zagorju, delal pri rudniški upravi v Karpanju v Istri, bil je ravnatelj rudnika v Zenici, a zadnja leta je bil v uradu rudarskega glavarstva za Slovenijo. Po smrti prvega rudarskega glavarja ing. Strgarja je pokojnik vodil njegove posle. — Za pokojnim, ki je bil znan strokovnjak v svojem delu, in kot človek in kot uradni povod izredno priljubljen, žalujejo soproga in trije otroci.

× Junak noža. Že večkrat kaznovani Janez Čuš iz Stojnece je na velikonočni ponedeljek zabodel z nožem 21letnega posestniškega sina Konrada Bezjaka iz Tribolce. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico v Ptuj. Vzrok: preobilo zavžita šmarnica.

× Znižanje poslovnega davka na moko. Finančni minister je v sporazumu z ministroma za kmetijstvo in trgovino znižal skupni davek na poslovni promet za moko od 6 na 4 odstotke.

× Zbornik »Slovenska fotografija«, ki ga pripravlja Fotoklub Ljubljana, predstavlja prvi sistematičen poskus, da bi se rešila za bodočnost vsaj nekatera izrazitejša dela sodobnih slovenskih mojstrov in se predstavila svetu. Zbornik hoče s članki in zapiski v petih jezikih, predvsem pa s 60 reprodukcijami na najfinejši podlagi podati približen pregled o stanju naše umetniške fotografije. Ta knjiga v velikem formatu, vezana v platno, bogata v svoji notranjosti in zunanosti, bo zaslužila, da jo uvrsti vsak resen ljubitelj svetlobne umetnosti v zbirko svojih knjig. Zbornik »Slovenska fotografija« izide v eni sami omejeni nakladi in si ga lahko vsakdo zagotovi v subskripciji. Kdor ta prekrasni album z najboljšimi deli naših fotografskih mojstrov naroči takoj in plača 80 Din do konca junija, ga dobi za to ceno s poštnino vred, v poznejši prodaji bo pa album stal mnogo več. Naročila sprejema Fotoklub Ljubljana, poštini predal 278.

Ljubljana

× POCITNISKE KOLONIJE MESTNE OBČINE. Mestna občina bo letos organizirala počitniške kolonije v mesecu juliju in avgustu. Tozadnje prošnje, oziroma tiskovine, ki se dobe v soc. pol. uradu, Mestni dom, II. nadst., soba št. 43, je vlagati osebno najkasneje do 15. maja 1935. Na poznejše vlozene prošnje se ne bo oziralo v nobenem primeru. Prošilce opozarjamo na to, da pridejo v prvi vrsti v poštev šolobvezni otroci (do 14. leta), pristojni v Ljubljano, in v drugi vrsti šele ostali. — Mestni mladinski urad.

× Tlakovanje Bleiweisove ceste. Bleiweisovo cesto, ki spada med najvažnejše ceste v Ljubljani, so začeli že tlakovati dokončno, kolikor je še ni tlakovane. Delo izvršuje zagrebška tvrdka A. Res, ki je tlakovala že večino ljubljanskih glavnih ulic. Tvrdka je delo prevzela za 569.470 Din, delavci pa bodo plačevani po 275 do 3 Din na uro. Dolžina še netlakovanega odseka znaša 350 metrov, tlakovana cesta pa bo široka 9 metrov.

× Prečkana hotinica in tatica. Poetično ime si je izbrala znana M. N. Poleg poezije si je privzela še nadih narodnega mučeništva. Obiskala je zvančičkovo ženo Jakobino Severjevo, ki stanuje na Poljanski cesti 54. Prišla je k njej ob 11. in je ostala tam kot Petričeva Bianka iz Kobarida do 17. Bila je močno zgovorna. Pravila je, da živi zdaj v Planici pri Ratečah, kjer je njen oče kupil večje posestvo. H koncu je Severjevo celo povabila, naj jo kdaj obišče. Kmalu po odhodu zgovorne Biance pa je Severjevo pogrešila ročno torbico z zneskom Din 512 — vred. Poezije je bilo nato hitro konec. Lepi pseudonim je izgubil in M. N. sedi za mrežo. Priznala je tudi, da je lagala in kradla. Starim grehom je zdaj navrgla še novega. Poleg drugega ji je bil radi vlačuganja že prej prepovedan povratak v ljubljanski policijski okoliš. Zda prejme za vse skupaj primerno plačilo.

× Razstavo spominov našega blagopokojnega kralja Aleksandra so pod vodstvom svojih profesorjev obiskali dijaki in dijakinje Christofovega učnega zavoda v Ljubljani v sredo 24. t. m. popoldne prvi oddelek in v četrtek 25. t. m. dopoldne drugi oddelek. Prisostvovali so tudi zanimivemu predavanju g. Kapusa o »Kralju, prijatelju prirode«.

× Slaščičarji so zborovali 24. t. m. v Mencingerjevem paviljonu na Smartinski cesti. Njihovi skupščini, ki je izzvenela v močno manifestacijo solidarnosti, je načeljeval g. Novotny, ki že 15 let načeljuje tej sladki zadrgi.

× Selitve. Letos se selitve dedujejo za majniški termin prav številne naplve, ker je bilo opovedanih stanovanj pri sodišču samo v zadnjem času skoro 200. Vzrok odpovedi je večinoma nerodno plačevanje najemnin ali pa sploh neplačevanje. Vzrok odpovedi je v več slučajih tudi brezposelnost, kar ti reveži pač ne bodo mogli v doglednem času nič plačati, drugim pa so zopet odpovedana stanovanja zaradi nemira in preprirov v hiši. Kakor torej vse kaže, bodo začetkom maja imeli dobro sezono ljubljanski postrežniki.

× Zaključek tečaja za slovensko stenografijo. Brezplačni tečaj za slovensko stenografijo, ki ga je bilo priredilo trgovsko društvo »Merkur«, so sinoči zaključili. Poučeval je g. Zelenik, tudi brezplačno. Tečajniki so obiskovali tečaj s prav dobrim uspehom in slovenska stenografija je pridobila zopet nekaj novih prijateljev.

× Preglasna godba ni vsem ušesom prijetna, zlasti »konservirana« godba ne, a še vedno se najdejo lastniki gramofonov, ki se za druge ljudi prav nič ne zmenijo, ampak kar mirno navijajo svoje aparate pri odprtih oknih in vratih kljub obstoječi tozadnji prepovedi. Naj bi bili srečni ljubitelji konservirane glasbe vsaj toliko obzirni, da ne bi motili ljudi z največjim hrumom, ampak naj bi navijali aparate bolj na »tiho«.

× Severjeva še ni izpregovorila. Stanje Tončke Severjeve se v bolnici kolikor toliko boljša, vendar bo še minilo nekaj časa, predno bo ranjenka mogla izpregovoriti. Poškodbe (impressio cranii) niso lahkega značaja. V najboljšem primeru zahtevajo precej časa za zdravljenje. Neredko pa se tudi pojavljajo neljubne komplikacije, ki obzupesijo ves trud še tako vestnih zdravnikov. Upajmo, da se pri pomilovanju vredni Severjevi to ne bo zgodilo. Spriči takih poškodb ni nič čudnega, ako Severjeva ne more govoriti. Poleg tega ima še otekel jezik. Če bi ne bilo nobenih drugih ovir, bi že to bil zadosten vzrok, da ob poizkusu govorjenja pride iz ranjenkinih ust le neartikuliran glas. Tudi v obraz je nekoliko nabrekla. Nad desnim očesom je še videti v dolžini vse obrvi sledove močnega udara. Udarec je moral biti res silovit. Oko je namreč še sedaj črno-višnjevo podpluto in oteklina okrog njega tako močna, da ranjenka nanj sploh ne more pogledati. Podpluto je sicer tudi levo oko, vendar dokaj manj nego desno. Na levo oko ranjenka zdaj pa zdaj pogleda. Pogled je jasen in dokaj živahen. Znanec, ki jo obiskujejo, Severjeva trudno sega v roko, vsekakor znamenje, da jih spoznava. Če zdravljenja ne bodo ovirale komplikacije, ki jih ni mogoče slutiti, je upravičeno upanje, da bo Severjeva prej ali slej izpregovorila in pojasnila zločin. Morda ni neznatno, da so poškodbe, kakor jih ima Severjeva, pogost pojav pri pretepih v naših vinorodnih krajih.

× Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju razpošilja vsem onim, ki doslej niso nakazali prispevka za spomenik, te dni ponovno prošnje. Ker bo zbiranje prispevkov že v kratkem zaključeno, nakazite svoj prispevek čim prej!

Maribor

× Romanje na Oplenec. Narodno strokovna zveza priredi na Binkošti romanje na Oplenec. Odhod iz Maribora 8. junija popoldne, povratak pa 10. junija zvečer. Stroški potovanja znašajo za člane Strokovne zveze 160, za nečlane pa 200 Din. Prijave sprejemajo v Mariboru do 10. maja v podružnici Narodno strokovne zveze, Sodna ulica 9, III. nadst. Tam se dobe tudi podrobne informacije.

× Odsla od doma. Brivska vajenka Heda Lisenčeva je javila policiji, da doma pogreša že od Veliko noči svojo polsestro Herto Melharjevo. Herta je bila postrežnica in je bila zadnji čas vedno potrta. Sosedom je že prej rekla, da se zanj ni treba več bati. Mati se boji, da si je končala življenje. Stara je 20 let, srednje postave in pristriznenih las.

× Volišča v Mariboru. V Mariboru bodo volili na 15 voliščih, ne na 17, kakor je bilo prvotno določeno. Okrog 2000 državnih namestencev, ki stanujejo izven Maribora, službo pa opravljajo v Mariboru, bo volilo na volišču 15.

× Zopet delo. V tekstilni tvornici Zelenka & Co., kjer so pred dvema tedni ustavili delo zaradi prenapolnjenih skladišč, bodo kmalu zopet začeli delati. V tvornici je bilo zaposlenih okoli 150 delavcev.

× Lahkotletski miting priredi športni klub »Maraton« v nedeljo 28. t. m. na igrišču kluba »Železnikar«. Pri tej priliki bo prvič nastopil lahkotletski naraščaj.

× Pravoslavno vstajenje. Na pravoslavno Veliko noč bo ob 4. zjutraj procesija (Litija) in sicer okrog kapelice na Melju. Nato bo liturgija in sveto obhajilo. Pravoslavna občina poziva svoje pravoslavne vernike, da se udeležijo obredov.

× Prijet vlomilec. Vlomilec, ki so ob praznikih obiskali stanovanjske prostore prof. Kovarja in mu odnesli denarja in zlatnine v vrednosti 20.000 Din, je policija že izsledila in vlatnila pod ključ. Med drugimi so ukradli nekaj zlatih šilingov, ki so pa za njih postali usodni. Policija je namreč aretirala nekega moškega, ki je pri natakurju izmenjal zlate šilinge. Imenuje se Edmund Logar. Popival je v neki gostilni v Linhartovi ulici v družbi dveh prijateljev in nekega prijatelja. Odvedli so vse na policijo, kjer se je pa ugotovilo, da sta obe prijateljici nedolžni.ogar je izdal še dva tovariša, ki sta pri vladu sodelovala. Vsi bodo izročeni sodišču.

× Smrt iz strahu pred kaznjem. 58letni šofer Aleksander Mahalka je bil že več časa zapleten v neko tiholapsko afero in je živel v večnem strahu pred aretacijo. V sredo dopoldne se je Mahalka mudil v Pristnikovi gostilni na Dravski cesti. Nenadoma pa se je pojavil na vratih gostilne orožniški komandir Alojzij Šibenik ter mu dal naročilo za prevoz nekaterih reči. Mahalka videč, da ga bo orožnik aretirati, je odšel na vrt in kmalu je odjeknil strel. Najemnik gostilne Trafenik in šofer Draško sta takoj odhitela na vrt, kjer sta našla Mahalko v krvi s prestreljeno glavo. Nudila sta mu prvo pomoč. Ko je umiral v ranah je Mahalka še enkrat sprožil in vojaške pištole in obstrlel desno roko orožnika. Reševalci so prepeljali samomorilca v bolnišnico, kjer pa je ob 14. umrl.

× Od jeka zadržan. Na velikonočni ponedeljek sta odšla kočarja Ivan in Kristina Zinko na Mestni vrh pri Ptuj v Hajdino. Da si tam poiščeta zasluzka. Doma sta pustila samo dva meseca starega fantka. V isti koči sta stanovala prevžitarja Ali, ki sta kmalu po odhodu Ivana in Kristine Zinko začela, da otrok kriči. Do otroka pa nista mogla, ker je bilo stanovanje zaklenjeno. Kmalu nato je jokanje prenehalo. Ko sta se pa Zinkova vrnila, sta našla otroka mrtvega. Komisija je ugotovila, da se je otrok zadušil pri joku.

Št. Pavel pri Preboldu

Društvo kmetijskih fantov in deklet vzpizori v soboto 27. aprila zvečer in v nedeljo 28. t. m. popoldne v Zadrudnem domu igro »Divji lovec«.

Loče pri Poljčanah

Perutninarsko društvo vodi sedaj nesno kontrolo pri 350 kurah štajerske pasme. Dobilo je od kralj. banske uprave 1000 Din subvencije. Društvo ima na razpolago valilna jajca štajerske pasme od najboljših nesnic.

Višnja gora

Zastrupil se je. Ko si je Jože Zupančič, sodni razglaševalec, rezal na nogah kurja očesa, se je z nožem nekoliko ranil. Nož pa je bil nekoliko rjav in Zupančič si je zastrupil kri, da je moral v bolnico.

Okrog kopališča. Dasi ima Višnja gora mnogo uradništva, ki ima čas in smisel za kopanje, vendar nima pravega kopališča. Ima ga pri Polju na Višnjici, toda tu je struga samo nekoliko poglabljena in razširjena, ni pa obzidana in urejena. Zato so se Višnjani dogovarjali, da bi prosili g. bana, ko je obiskal mesto, za podporo. Nekateri zmernejši in treznejši so bili za to, da bi prosili samo 2000 Din, ker to ni veliko in bi bolj gotovo dobili, bilo bi pa dovolj za prvo silo. Temu se je uprl nekdo, ki je rekel: »Kaj, 2000 Din? To ni nič! Vsaj 100.000 Din.« Zopet tretji predlagajo, da bi se sedanje kopališče sploh opustilo in bi se naredilo v Pregljih za okrožnim sodiščem novo. Tu je lepa dolina, skozi katero teče precej velik potok. Ta potok bi se z jezero zaprl, dolina bi se spremenila v jezero in Višnja gora bi postala dolenski Bled. Seveda bi to stvari veliko stale, ki jih Višnjani v sedanjih časih ne zmorejo sami. Zato bi bilo dobro, če bi mogli dobiti kje kako podporo, ker Višnja gora zelo potrebuje kopališče, ker ima tako lep turistični dom na Polzevem, ki bi privabil obilo tujcev, ki bi se ustavili tudi v Višnji gori, če bi bilo tu kopališče. Upajmo, da bodo Višnjani že uganili pravo!

Razširjenje vodovoda. Tri leta bo že, odkar imamo v Višnji gori vodovod. Prej smo imeli samo vodnjak sredi trga, ki pa zlasti ob času suše ni zadostoval. Zato so že pred tremi leti pričeli graditi vodovod. Ker pa ni bilo dovolj denarnih sredstev na razpolago in je bila zemlja za kopanje zelo težka, so napravili po celem mestu kakih šest vodnjakov, iz katerih priteče voda, če se pritisne na ročico. Vodnjakov pa je premalo in je treba vodo predaleč donášati. To pa našim manicam, ki rade večkrat skupaj pridejo, da si ohladi sree, ni všeč in bi vodo najraje imele lepo doma v kuhinji, če pa to ni mogoče, vsaj pred hišo. Dolej sta si napeljala vodo v hišo komaj dva posestnika, drugi so vsi odvisni od vodnjakov ob cestah, ki jih ravno sedaj čistijo in popravljajo. Sedaj je mestno predstavništvo sklenilo, da vodovod nekoliko razširi, ker je v nekaterih predelih vodnjakov res premalo. Tako se mora nasprotni brivca uporabljati studenec, ki ni dovolj higieničen in primeren. Izvira namreč v škarpi poleg državne ceste in je ves v betonski steni, le majhna odprtina je prosta za nalivanje. Razen tega ima studenec to slabost, da pronica ob deževju voda, ki priteče iz bližnjih dvorišč, kjer pobere vso nesnago in odpadke, skozi zemljo v vodnjak in skali vodo. Tako voda dalje časa ni za rabo ter jo morajo ljudje od drugod donášati. Zda jo odpravljati tudi ta nedostatek in mesto bo preskrbljeno z dobro in zdravo vodo, ki zvrta v gozdu pod Starim gradom. Pa tudi pred požari, ki so v prejšnjih časih mestu toliko škode prizadejali, bo mesto sedaj bolj zavarovano, kar je tudi velike važnosti.

Vitanje pri Celju

Kememoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem. Ob koncu globoke žalosti za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem dne 9. aprila je tudi naš trg pokazal pieteto do Njega, ki je žrtvovao kri in življenje na žrtvenik domovine. Ob 8. se je brala maša zadušnica, pri kateri so bili navzoči otroci vseh šol z učiteljstvom, obč. svetovalci s predstojnikom, zastopniki gasilcev, Sokola in drugih društev. — Po maši so vsadili 11 spominskih lip na obč. svetu kot trajen spomin na današnje žalostne čase. Pod prvo lipo se je zakopala spomenica, podpisana od vseh korporacij. Pri slovesnosti so govorili gg. Marko Kranjc kot predstavnik občine ter s pozivom na 3 min. molk dal poseben izraz žalni svečanosti. — Jurist Albert Koser je v imenu Sokola navajal vrline blagopok. kralja na polju ljudske prosvete in telesne izobrazbe. G. Ernest Tiescher je kot starosta gasilskega društva poudaril zasluge Viteškega kralja v prosepah dobrodelnosti. Zadnji govornik, šol. upravitelj in sreski poročevalec g. Zagažen Ivan je s svojim globoko zasnovanim govorom ganil poslušalce do solz. — Slava blagopokojnemu kralju!

Slov. Konjice

Vinska razstava bo dne 19. in 20. maja, nakar opozarjamo že sedaj vse zainteresirane. Letos imamo izborno kapljico. Sadno drevje kakor tudi vinska trta se izborno razvija. Ako bo drevje lepo odevetelo, je pričakovati, da se bo lahko iz tukajšnjega sreza izvozilo okrog 150 vagonov sadja.

Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet Slov. Konjice vabi vsa tva. društva, da se korporativno udeležijo sprejema g. bana dr. Puca. Zbirališče pred pododborovo pisarno točno ob 9. uri dopoldne v torek, dne 30. aprila. Pripravlja se veliki manifestacijski praznik s tekmo žanjic za prvakino konjiškega pododboru. Načelnike gospodarskih odsekov vabimo, da takoj predložijo pododboru seznam članov tekmovalcev, ki bodo tekmovali v poedinih kmetijskih panogah.

Borzna poročila

Ljubljana, dne 25. aprila. Amsterdam 100 h. gold. 2967'15 — 2931'75, 2967'15; Berlin 100 mark 1756'08 — 1769'95, 1756'08; Bruselj 100 belg 742'85 — 747'92, 742'85; Curih 100 frankov 1421'01 — 1428'08, 1321'01; London 1 funt 212'01 — 214'06, 212'50; Newyork 100 dolarjev 4357'20 — 4393'51, 4358'98; Pariz 100 frankov 289'60 — 291'03, 289'60; Praga 100 kron 183'42 — 184'52, 183'42; Trst 100 lir 361'35 — 364'43, 361'35.

Curih, 25. aprila. Beograd 7'02, Pariz 20'38, London 14'955, Newyork 309'125, Bruselj 52'325, Milan 25'475, Madrid 42'225, Amsterdam 208'80, Berlin 124'40 Dunaj 57'85, Stockholm 77'15, Oslo 75'15, Kopenhagen 66'75, Praga 12'915, Varšava 58'25, Atene 2'90, Carigrad 2'48, Bukarešta 3'05, Helsingfors 6'59, Buenos-Aires 0'79.

Kamnik na pragu tujske sezone

Pregled lanske sezone — Tu jsko prometno društvo lastnik stavbe v kopališčem parku in drugo

Kamnik, 24. aprila.

O Kamniku kot tujsko-prometno postojanki smo že mnogo in opetovano čitali v vseh slovenskih dnevnikih. Osvetljevale so se lepe pa tudi — v samem interesu tujskega prometa — temnejše strani, ki so jih s časom skušali odpraviti. Ni še dolgo tega, ko je polagala Tujsko-prometno društvo obračun svojega dela na običnem zboru. Delovanje društva je bilo uspešno, v kolikor ga niso ovirali — Kamničani sami. Mnenja smo, da so vsi člani storili, kar jim je velevala prostovoljno prevzeta dolžnost. Lani in letos je šlo v svet 20.000 brošur, ki vabijo v Kamnik. Omembe vredno je, da je stroške krilo društvo z občinsko subvencijo, podporo pa so dobili tudi od banske uprave in iz Beograda.

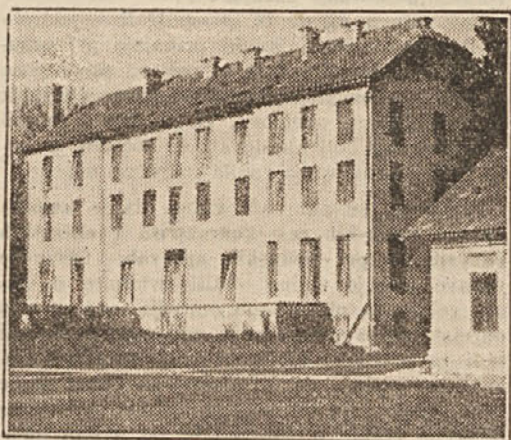
Prav zanimiv in pester je pregled obiskovalcev pretekli sezoni. Tuzemcev je bilo v Kamniku 483, iz Dravske banovine 183, iz Savske 118, iz Dunavske 116 in Primorske 66. Iz ostalih balkanskih držav so prišli 4 v Kamnik, iz Avstrije 38, Češkoslovaške 20, Anglije 2, Italije 40, Madžarske 2, Nemčije 7, iz krajev ostale Evrope 15, iz dolarske dežele pa en sam. Skupno torej 612 obiskovalcev. V bližnjih krajih okoli Kamnika so bili s posetom prav zadovoljni. Iz Dravske banovine jih je bilo v bivalo po raznih okoliških krajih 272, iz Savske banovine 105, iz Dunavske banovine 73, iz Primorske pa 82; skupno 532. Po narodnosti iz Avstrije 28, Češkoslovaške 16, Anglije 5, Italije 25, Nemčije 6, iz krajev ostale Evrope 7, iz Amerike pa 10; vseh skupaj 629. V Kamniku in okolici je obisk dosegel lepo število 1241 letoviščarjev. Prenočnin so zabeležili v Kamniku 15.169, v okolici 1.730, skupno 16.899.

Društvo je šlo lani 123 članov, letos jih je pa ostalo še 105 članov. Pisarno, ki ima ogromno dela, vodi predsednik g. Skala sam.

Prometa je bilo 35.223 Din. Subvencije in podpore so znašale 13.700 Din: banska uprava 1000 Din, sreski cestni odbor 3000 Din, ministrstvo za trgovino 3000 Din, kamniška občina 5000 Din, gostilničarska zadruga 1000 Din, Hranilnica in posojilnica na Šutni 100 Din, Kmetijski hran. in posojilni dom 100 Din, tovarna »Titan« 200 Din, Združenje trgovcev 300 Din. Izdatkov je bilo 17.611,50 Din.

Za letošnjo sezono upajo, da se obisk zopet dvigne. Nemalo so pa bili prizadeti v Kamniku, ko so zvedeli, da je Kamnik črtan iz seznama krajev, ki uživajo razne ugodnosti, predvsem popust pri vožnji po železnicah. Ministrstvo prometa je na predlog generalne direkcije izločilo Kamnik iz krajev planinskih letovišč, ker je za to potrebna nadmorska višina pod 700 m, Kamnik pa je komaj 430 m nad morjem. Ukrepani so vse korake, da se to prekliče in dobi Kamnik zopet nazaj naslov in ugodnosti. V doglednem času upajo, da bodo prošnje ugodno rešene.

Tujsko-prometno društvo je po dolgih pravdah postalo lastnik posestev, ki jih je svojčas poklonil g. Pollak iz Ljubljane usmiljenim bra-

Stavba, ki je bila namenjena za dom onemoglih duhovnikov.

Foto »Glas Naroda«.

tom. Ker ti niso izpolnili pogojev, je bila daritvena pogodba razveljavljena. Na sliki vidimo nedozidano stavbo, ki stoji na mestu, kjer je stal nekdanji slavni »Kurhaus«, ki so ga usmiljeni bratje dali podreti v nadi, da bodo zmogli dom za onemogle duhovnike dograditi in ga izročiti svojemu namenu.

Ob raznih prilikah se je v Kamniku poudarjalo, da manjka hotel za večje število gostov, ki bi imeli tudi kopališče tik hotela. To vprašanje se je sedaj, ko je prilika, znova začelo reševati, samo denarja manjka. Snuje se družba, ki bi prav velikopotezno izvedla akcijo.

Stvar je sicer še na mrtvi točki, preurediti pa nameravajo že letos prijazno vilico v Mekinjah, ki nosi do sedaj še ime »Dom sv. Antona«.

Zdi se nam, da stavba za hotel ne bo uporabna in bo potrebno mnogo adaptacij. Več o tem takrat, ko bo družba osnovana in denar na razpolago.

Priporočam

poleg kave, riža ter vsega ostalega špecerijskega blaga tudi izbrane, priznane dobre likerje, vermut itd., ter razna druga žganja domačega proizvoda.

LESKOVIC-MEDEN

Jurčičev trg št. 1

Za logaški srez

Nove ceste bodo prepredle ves okraj, skozi se pa vlije tudi reka tujskega prometa po zboljšani in razširjeni cesti Ljubljana—Prezid—Sušak

Z ustanovitvijo Jugoslavije je dobil logaški srez največji pomen za Slovenijo, saj leži ob meji proti Italiji in gre skozenj meridijan, ki seka Slovenijo pri Ljubljani od severa proti jugu. Ta geografska črta je tudi najbližja zveza med Ljubljano in Jadranskim morjem, ki je za vse naše kraje vitalnega pomena. Državna meja je srez pretrgala na dvoje in ustvarila nove gospodarske potrebe. Nastale so nove gospodarske razmere in gledati je treba, da se osredotočijo sedanje občine logaškega sresa ter združijo z novimi cestami v življenja zmnožno gospodarsko celoto.

Ze sama važnost zemljepisne lege torej diktira, da se v ta okraj investira čim več v ceste, da bo čim bolj prepreden na vse strani s starimi, prenovljenimi, ter tudi s popolnoma novimi prometnimi žilami.

Velik del tujskega prometa pojde v bodoče iz severnih držav proti jugu skozi ta okraj. Pozabiti pa ne smemo tudi lokalnih koristi, saj bodo nove ceste odprle vse gozdno bogastvo tega sresa prometu in s tem širnemu svetu.

Pozabljena pa pri javnih delih tudi ne bo Zirovska dolina, ki prav za prav najbolj potrebuje pomoči. Pred nekaj leti jo je gospodarsko popolnoma uničila povodenj, ko je tamošnja elektrarna toliko trpela, da je gospodarsko propadla, in so jo šele sedaj postavile spet na noge Kranjske deželne elektrarne s priklopitvijo na centralno omrežje. Cevlarska obrt je zaradi Bafe skoraj na tleh in napredno prebivalstvo romantične doline ob meji v resnici zasluži vso pomoč.

Vsi avtomobilisti se posebno pritožujejo na slabo stanje ceste Ljubljana—Rakek—Prezid—Delnice. Sedaj so že popravili, razširili in zvaljali cesto od Rakeka do Cerknice, kar je veljalo pičlih 300.000 Din, letos bodo pa popravili, razširili in zvaljali cesto proti Grahovu, kar bo veljalo okrog 400.000 Din. Dela bodo nadaljevali skozi Stari trg in Prezid na Čabar ter ob Čabranki dalje, kjer se glavni cesti Ljubljana—Prezid—Sušak priključi cesta iz Loškega potoka, Sodražice in Ribnice. Redno vzdrževanje je potrebno zaradi izvažanja lesa, ki cesto vsako leto skoraj popolnoma uniči. Sedaj je pa poskrbljeno in so zagotovljeni tudi že fondi za javna dela, da bo cesta vedno dobra tudi za avtomobilski promet.

Le do skrajnosti slaba in za avtomobilski promet popolnoma nemogoča pot je vezala Rakek z Ivanjim selom in Lazami pri Planini, kjer se ta pot zveže z banovinsko cesto Planina—Logatec. Sedaj je bila pa že s 250.000 Din zgrajena popolnoma nova lepa cesta od Laz do Ivanjega sela, dočim bodo letos zgradili še 3 km dolgi ostanek te ceste od Ivanjega sela do Rakeka, kar bo veljalo nad 250.000 Din. Cesta je bila predvsem potrebna, ker je bila banovinska cesta, ki se odcepi v Planini od državne ceste in pelje na Rakek, pomladi in jeseni pod vodo tudi po ves mesec, da je bil promet med severnim in južnim delom logaškega sresa, razen po železnici, popolnoma nemogoč. Sedaj bo po novi cesti promet tudi ob najhujših vremenskih nepravilnostih popolnoma nemoten.

Velike koristi je vasem med Cerknico in Sv. Vidom prinesla nova cesta Begunje—Sv. Vid, ki je dolga 12,5 km in je veljala 4.300.000 Din. Turiste bo zanimalo, da imajo od Sv. Vida najbližji dostop čez Osredok v Iški Vintgar in tudi v Rakitno.

S te ceste se bo pri vasi Čajnarji odcepila nova cesta, ki bo peljala mimo slavne Krpanove Sv. Trojice na vas Ravnik, kjer se bo združila z banovinsko cesto v Vel. Lašce. S to cesto bo zvezana slovita Meniška glavni prometni žilami, namreč tako s cesto kakor po železnici po najbližji poti na eni strani z Ljubljano, na drugi pa z morjem. Dolga bo blizu 7 km in bo veljala 2.000.000 Din. Načrti zanjo so že gotovi in odobreni, da se lahko prične graditi takoj.

Posebno se pa prebivalstvo zanima za preložitev klanca pri Radleku na cesti, ki pelja iz Vel. Lašce v Grahovo. Sedaj mora

ves promet čez Bloško polico, a ko bo preložena cesta in znižan klanec pri Radleku v dolžini 2 km, bo cesta 5 km krajša in zložna, kar za vožnjo lesa pomeni silno mnogo. Tudi za to preložitev so že vsi načrti gotovi in bo njih realizacija veljala 350.000 Din.

Prav pomembna so pa tudi manjša dela, ki so zlasti koristna okoliškemu prebivalstvu. Deloma je že preložena cesta Begunje—Otone—Rakitna, ki bo omogočila lažji izvoz lesa s Krma na kolodvor na Rakeku. Prav tako bo pa ta cesta važna tudi za tujski promet, ker bo z njo odprt najlažji dostop v zdravilno Rakitno, kjer imamo že zdravilišče za tuberkulozne. Če računamo tudi pomoč bližnjih kmetov samih, ki so prav radi pomagali delati cesto, bo vsa ta cesta veljala 150.000 Din.

Tudi Laze ob Cerkniškem jezeru dobe zboljšane ceste. Preložena bo namreč občinska cesta in znižani klanci med Lazami ob Cerkniškem jezeru do vasi Gornjega Jezera, ki je pred leti pogorela. Cesta teče po nasipu čez jezero in skrajša znatno ovinek banovinske ceste okrog jezera.

Lani je bila golova občinska cesta iz Podgore skozi Vrh na Babino polico, ki jo z upoštevanjem ljudskega dela lahko računamo na 120.000 Din. Ta cesta je važna, ker med Vrhom in Babino polico sploh ni bilo nobene prave cestne zveze, ki je za te idilične vasi tik na meji največjega gospodarskega pomena.

Trasirana je tudi že cesta iz Kozaršč proti državni meji mimo graščine Snežnik v smeri na Leskovo dolino. Ta bo odprla promet za vso Loško dolino proti St. Petru na Krasu in bodo zaradi najbližje zveze z Reko gotovo poskočile cene gozdov in lesa.

Z banovinsko pomočjo so pa tudi že popravljene ali se še popravljajo občinske ceste Gora—Topol, v Strukljevi vasi in v Rudolfovem pri Sv. Vidu, nadalje cesta iz Loza skozi Sv. Ano v Lipsenju, cesta iz Laz v Jakovici, cesta iz Gor. Logatec v Žiberše ter druga manjša dela. Tako je bila popravljena in zboljšana tudi cesta iz Rovt v Ziri.

Tudi Zirovska dolina dobi novo najkrajšo zvezo iz Ljubljane preko Smrečja in Vrh-nike. Nad 8 km dolga cesta, ki bo veljala 5.000.000 Din, bo šla iz Zirov po dolini potoka Račeve in se na sedlu pri Smrečju združila s sedanjo, pred vojno zgrajeno cesto iz Podlpe v Smrečje. Strateškega, tujsko-prometnega in gospodarskega pomena te najugodnejše zveze Zirovske doline z Ljubljano pač ni treba povdarjati še podrobno! Na Seli pri Zireh se gradi na cesti proti Škofji Loki nov betonski most, obenem bo pa izvedena tudi regulacija potoka Zabreznice, ki nanaša prod na njive in travnike. Ta most bo z ureditvijo veljal 80.000 Din.

Pri vseh teh cestnih delih pa seveda tudi ni pozabljena melioracija Cerkniškega jezera in razna druga regulacijska dela kakor n. pr. zgradba potoka Račeve pri Zireh itd., kjer so dela že deloma v teku ali je pa denar zanje že pripravljen.

Pa tudi za dušni blagor skrbi logaški srez, saj že dovažajo kamen za zidanje nove velike župne cerkve na Rakeku.

Pa brez zamere

Lindberg je sam preletel ocean. Dr. Eckenher je vodil svojo veliko zračno ladjo preko dveh oceanov okoli sveta. Enooki ameriški Posl je letel sam okoli sveta in ga je premagal v treh dneh. Rusi so v viharju in zimi rešili vseh sto »čeljusincev« z lomečih se ledenih plošč...

V Mariboru pa so štiri dni reševali človeka, ki ga je zasula zemlja, ko je kopal navaden kmetijski vodnjak. Maribor je mesto, ki ima na tisoče brezposelnih delavcev, ki ima razne tehnike, inženirje, javne administratore in še marsikaj. Pa niso mogli rešiti delavca Avgusta Kelnariča! Kaj bo rekel svet o Slovencih? Kaj pravi vest tistim, ki so bili poklicani, da izvrše za vsako ceno delo človekoljubne rešitve.

Avust Kelnarič ni bil samo delavec. Bil je tudi človek. Njegovo življenje je bilo prav iste cene kot vsakega drugega neoporečnega človeka.

Zgrozili smo se nad usodo tega našega delavca.

Ali bo kdo o tem razmišljal, da se izbriše z junško roko ta madež z zemlje slovenske? Ali bomo tudi to zadevo pozabili in potlačili, kot smo že stotine drugih? Tako se vprašuje javna vest.

V nedeljo 28. vsi na Kongresni trg!

Na majskem izletu bodo šolarji fotografirali le s **KODAK BROWNIE** aparatom za Din 75.—.

Vsa pojasnila:

„KODAK“ - LJUBLJANA, Selenburgova 6

INSERTIRAJTE V

„GLASU NARODA“

Mag. št. 5456/35.

Razpis.

Mestno poglavarstvo ljubljansko razpisuje javno ofertalno licitacijo
A. Za napravo asfaltnih hodnikov, kot se bodo postopoma izvrševali tekom let 1935, 1936 in 1937.

B. Za dobavo granitnih robnikov kot se bodo postopoma potrebovali tekom let 1935, 1936 in 1937.

Licitacija se vrši za vsak posel posebej v skrajšanem roku
v petek, dne 10. maja 1935 ob 11. uri

v mestnem gradbenem uradu ljubljanskem, kjer so med uradnimi urami interesentom na vpogled pogoji za razpisana dela in dobave.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani,
dne 24. aprila 1935.

Predsednik:

Dr. Ravnihar s. r.

AVTOMOBILISTI!

Takse na avtomobile so odpravljene

Nudimo Vam možnost cenenejšega nakupa rabljenih vozil vseh znamk in vseh modelov od Din 9000.— dalje — Ne zamudite prilike in oglejte si našo

Razstavo rabljenih avtomobilov

do 30. aprila 1935.

„DESA“ - LJUBLJANA, Tyrševa cesta 24. -- Telefon št. 22-92

Odmevi Nekaj o občinskih cestah = Sport =

Pod zanimivim naslovom »Združene evropske države« priobčuje znanstveni list »Journal de Genève« članek nekakega škotskega lista o ideji ustanovitve združenih evropskih držav. Ta ameriški list prinaša tudi predlog, kako naj bi se sestavila vlada takšne države. »Journal de Genève« se bavi s tem predlogom in pravi, da bi ženeva morala biti prestolnica te države in da se njena izvolitev vsiljuje že sama po sebi. Zanimivo in značilno je, kako si ameriški list predstavlja sestavo te vlade. Po ameriški zamisli, tako pravi »Journal de Genève« bi bodoča »evropska« vlada izgledala takole:

predsednik vlade g. Mussolini, zunanji minister g. Litvinov (ali pa g. Laval), ministra brez portfelja bi bila g. Macdonald in g. Herriot, trgovski minister g. Flandin, finančni minister dr. Schacht, propagandni minister dr. Göbbels (!), letalski minister g. Balbo, vojni minister maršal Pétain, notranji minister Bogoljub Jevtić in prosvetni minister dr. Beneš.

—O—

Českoslovaško društvo Rdečega križa izda vsako leto za Veliko noč proglas na českoslovaške državljane, v katerem jih poziva na tridnevni »velikonočni mir« in na opustitev strankarskih razprtij. Izbere si v ta namen vsako leto poseben »motto«. Letos je izdalo proglas v znamenju »dobrega časopisja«, v katerem govori o nalogah in dolžnostih pravega časopisja. Proglas je podpisan od predsednice českoslovaškega Rdečega križa gospe dr. A. G. Masarykove in pravi med drugim: »Dobro časopisje je ono, ki je moralno neoporečno, ki je pravilno informirano, ki se čestno bori za svoja načela in ki zahteva pozitivno delo in razumevanje vseh ljudi, ki so dobre volje. To je potem časopisje, ki se zaveda, da mu pripada vzgojna naloga, in ki po svoji vsebini, po dostojni obliki in čistosti jezika svoje čitatelje vodi k plemenitim mislim.« List »Prager Presse« pristavlja k temu proglasu: »Upamo, da bodo pri tej priliki vsi državljani izkazali svojo pozornost in svojo hvaležnost onim, ki svojo žurnalistično in vzgojno nalogo izvršujejo v polni zavesti svoje odgovornosti.«

Radio

Petek, dne 26. aprila.

Ljubljana: 12:00 Vesela gugalja (narodne na plosčah) — 12:45 Poročila — 13:00 Čas, Polka je ukazana (plošče) — 18:00 Filozofski spreho di (prof. dr. Veber) — 18:20 Radijski orkester — 18:40 Novi roman Miška Kranjca (prof. Vodnik) — 19:00 Radijski orkester — 19:20 Čas, jedilni list, program za soboto — 19:30 Nacionalna ura: Westfalski Slovenci in Jugoslavija (Kresal Rudolf) — 20:00 Tretji stilni večer slovenske glasbe — 21:00 Večer vesele glasbe — 22:00 Čas, poročila — 22:20 Beethoven: Sedma simfonija. — Beograd: 20:00 Zvočna igra — 20:45 Predavanje — 21:05 Verske pesmi poje zbor Vaznesenske cerkve. — Zagreb: 19:30 Nacionalna ura: Westfalski Slovenci in Jugoslavija — 20:00 Sportne vesti — 20:15 Propaganda — 20:30 Koncert pevskega društva »Opus«. — Berlin: 19:00 Resno in zabavno za 1. maj — 20:15 Človek med nebom in zemljo — 21:00 Nesmrtna besede in melodije — 23:00 Violinski in orkestralni koncert. — Beromünster: 21:10 Händlove skladbe — 21:30 Komorna glasba. — Bratislava: 19:30 Prenos iz Košic. — Breslau: 21:00 Instrumentalni koncert komorne glasbe. — Brno: 19:30 Prenos iz Prage. — Budimpešta: 19:30 Prenos iz gledališča: Verdi: »Traviata«. — 22:35 Ciganski orkester — 23:20 Instrumentalni koncert. — Frankfurt: 23:00 Izvleček iz pestrih večerov — 24:00 Simfonični orkester. — Hamburg: 21:00 Prenos iz Münchena. — Leipzig: 19:40 O izberi napovedovalcev — 21:00 Brucknerjeva osma simfonija v c-molu. — Luxembourg: 21:45 Klavirske skladbe z orkestrom skladatelja Tomasija. — Milano: 20:45 »2000 let plosa« — 21:15 Madžarska glasba. — München: 20:15 »Človek med nebom in zemljo«. — Paris Poste Parisien: 20:25 Zvočna komedija. — Praha: 20:05 Simfonični koncert orkestra češke filharmonije — 22:30 Poročila v ruskem jeziku. — Roma: 21:30 »Admiral Oceana in moči« (zvočne slike). — Stuttgart: 21:00 Peser večer. — Warszawa: 20:15 Simfonični koncert warszavske filharmonije — 22:30 Chopinove poezije — 23:05 Jazz orkester. — Dunaj: 20:20 Molk je zlato (veseloigra) — 22:10 Koncert kvarteta — 23:35 Plesna glasba.

Nacionalna ura radia: ob 19:30 Rudolf Kresal: Westfalski Slovenci in Jugoslavija (prenos iz Ljubljane).

Narodni gledališče v Ljubljani

DRAMA.

27. aprila, sobota: Malomeščani. Red A.
26. aprila, petek: Zaprti.
27. aprila, sobota: Malomeščani. Red A.
28. aprila, nedelja: Gospoda Glembajevi. Izven.

OPERA.

25. aprila, četrtek: Jenufa. Red B.
26. aprila, petek: Zaprti.
27. aprila, sobota: Netopir. Izven. Znižane cene.
28. aprila, nedelja: Boceagio. Premiera. Izven.

Tri četrtine vseh cest v naši banovini je v oskrbi občin — Njih uprava naj se koncentrira v odsekih za ceste — Banska uprava rada napravi načrte

Vedno povdarjamo, da je napredek in procvit narodnega gospodarstva v tesni zvezi z izboljšanjem našega cestnega omrežja. Tega se sedanja vlada dobro zaveda in je v ta namen preskrbela kredite, da se najvažnejše prometne žile v državi uredijo primerno zahtevam modernega prometa. Ako hočemo, da bo prizadevanje vlade rodilo popolen uspeh in da bomo koristili in uspehe tega prizadevanja uživali vsi, je potrebno, da temu vzgladu sledimo vsi brez izjeme in da tudi mi skušamo čimprej in čimbolje urediti one cestne proge, ki pri meddržavnem prometu ne prihajajo toliko v poštev, ki pa so za lokalno gospodarstvo večjega pomena, kakor pa velike državne ceste. V misli imamo naše lokalne ceste ne pota, ki jih zakon uvršča med občinske ceste.

Do 1. 1929, ko je izšel enoten cestni zakon za celo državo, smo imeli v naš ožji domovini poleg državnih, deželnih in okrajnih cest še občinske, vaske in gospodarske ceste. Za vzdrževanje tega lokalnega cestnega omrežja so morale tudi že pred uveljavljenjem novega cestnega zakona skrbeti občine, ki pa so le predrade in prebogosto prepuščale to skrb deloma posameznim vasem, deloma pa posameznim skupinam svojih občanov. Naravna posledica tega je bila, da so vzdrževalni zavazanci vse vzdrževali odkazane jim proge zelo različno in samo takrat, kadar so sami rabili ceste za dovoz ali odvoz svojih pridelkov. O kakem sistematičnem vzdrževanju cest in potov v tem času skoro ne moremo govoriti.

Novi cestni zakon pozna samo štiri kategorije javnih cest: državne, banovinske, dovozne in občinske ceste. Vse javne ceste, ki niso s posebnim zakonom, oziroma s posebnimi uredbami uvrščene med državne, banovinske ali dovozne ceste k železniškim postajam, spadajo v kategorijo občinskih cest. Občinske ceste, ki so važne za vso občino, se morajo s sklepom občinskega odbora uvrstiti med občinske ceste I. reda, ceste pa, ki služijo v prvi vrsti za gospodarske namene posameznih skupin interesentov, spadajo med občinske ceste II. reda. Za vzdrževanje vseh občinskih cest mora skrbeti občina, odnosno občinska uprava.

Razmerje med državnimi, banovinskimi in dovoznimi cestami na eni strani in med občinskimi cestami na drugi strani je v naši banovini približno 1:3; kar pravi, da je tri četrtine vseh javnih cest v Dravski banovini v oskrbi občin. Če samo ta ugotovitev nas opozarja, da je vzdrževanje in gradnja občinskih cest eno najvažnejših vprašanj naše komunalne politike. Kot važen gospodarski faktor moramo omeniti nadalje, da je Dravska banovina izrazita turško-prometna pokrajina, zaradi česar velik del občinskih cest ne služi samo lokalnemu prometu, marveč ima tudi medkrajni pomen.

Vprašanje sistematične ureditve občinskega cestnega omrežja je od dne do dne nujnejše. Priznamo, da je banovina v zadnjih letih mnogo žrtvovala v te namene in da se je mnogo trudila za izboljšanje cestnega prometa. Redke so občine, ki bi v teh letih ne prejele nikake podpore za popravo občinskih cest in redke so tudi občine, ki jih ne bi bil v tej dobi obiskal strokovni organ banske uprave, da na mestu samem prouči stanje prometnih zvez, pouči občino o pravilnem načinu vzdrževanja, nadalje da določi novo traso za preložitve neprimernih cestnih odsekov itd. Vendar imamo vtis, da vsa

ta prizadevanja ne zadoščajo sedanjim zahtevam in da bo treba v bodoče posvetiti temu vprašanju še večjo pažnjo.

Naš namen ni, da bi se spuščali v podrobna tehnična vprašanja, ki prihajajo pri gradnji in vzdrževanju cest v poštev, saj imamo zadosť strokovnjakov. Opozoriti hočemo javnost le na nekatere okoliščnosti, ki jih bomo morali v prihodnosti bolj upoštevati, če hočemo, da bodo naša prizadevanja rodila potrebne uspehe.

Predvsem se nam zdi važna, da se celotna uprava občinskih cest koncentrira v občinskih odborih ali pri občinskih upravah. Občinske uprave morajo stalno voditi evidenco o stanju celotnega občinskega omrežja, one morajo odrediti način vzdrževanja, one morajo skrbeti tudi za potrebno kritje nastalih stroškov. Dosedanja praksa, da so posamezne vasi same brez sodelovanja občinskega zastopa skrbale za določene cestne proge, naj bi po našem mnenju prenehala.

V vsakem občinskem odboru naj bi se osnoval »odsek za ceste«. Naloga tega odseka bi bila, da zbira podatke o potrebnih popravilih in preureditvah, da predlaga način čim hitrejši in čim racionalnejše odprave, da pazi, da se izvršujejo odredjena gradbena in vzdrževalna dela na občinskih cestah, da zbere in prouči potrebnosti, ki naj se vsako leto vstavi v občinski proračun za cestne namene. O svojih opazovanjih in ugotovitvah naj bi odsek za ceste poročal na vsaki seji občinskega odbora. S tem bi se po našem mnenju vzbujala in poživila zavest, da tvori vprašanje občinskih komunikacij važen problem občinskega gospodarstva.

Vsaka občina naj bi sestavila točen načrt za daljšo dobo, kako namerava urediti cestno omrežje svoje občine. Ta načrt naj bi obsegal posebno poglavje za redno vzdrževanje in poglavje za nove gradnje in preureditve. Najvažnejše vprašanje pri sestavi takega vzdrževalnega in gradbenega načrta je kritje stroškov, na kar ne bi smela nobena občina pozabiti, ako hoče, da načrt ne bo ostal samo na papirju. Zato je pri napravi in pri sklepanju o programu točno preceniti davčno moč občine, vrednost ljudskega dela, višino prispevkov, ki bi jih morali plačati posamezni interesenti itd. V gradbeni in vzdrževalni program naj bi se poleg rednih vzdrževalnih del in onih neodložljivih preureditev sprejela le taka dela, katera more občina izvesti s lastno finančno močjo brez posebnih prispevkov drugih javnih ustanov. Pač pa naj bi občine predvidele v načrtih tudi ona potrebna preureditvena dela, ki bi se izvedla v slučaju, da prejme občina v to svrhu primerno podporo. Občinski odbor naj bi tako sestavljen načrt temeljito obravnaval v svojih sejah, tako da bi enkrat sprejeli in odobrili načrt tvoril za več let podlago za vzdrževanje in urejanje občinskih cest in potov. Pripravi smo, da bi občine, ki bi na ta način sestavile večletni gradbeni program in bi ta program tudi izvajale, dosegle prav lepe uspehe in da bi pri nadrejenih oblastvih našle polno pomoč in razumevanje. Priprani smo nadalje, da bo kralj. banska uprava radevolje nudila občinam vsa potrebna tehnična pomoč za res rečno in pravilno sestavo takih gradbenih načrtov.

Navedli smo samo par predlogov z željo, da bi poklicani faktorji o tem razmišljali in jih po možnosti tudi izvedli v dobrobit celokupne naše domovine.

Varujmo človeško dostojanstvo in pieteto!

K razmeram na pokop ališu pri Sv. Krištofu

Ljubljana, 25. aprila

Nekajkrat so že bile razmere, ki jim je izročeno staro ljubljansko pokopališče pri Sv. Krištofu, predmet ostre javne kritike. Vendar se doslej menda ni storilo prav ničesar za izboljšanje teh razmer, nasprotno, devastacija na pokopališču napreduje tako naglo, da se nam upravičeno vsiljuje mnenje, da je postalo pokopališče prostor javne nemore, nagrobni in pokopališčni material pa plen podivjanosti.

Pokopališče je menda še vedno last pokopališke uprave, ki je celotni kompleks sveta v majhnih delih prodajala za grobnice in grobišča. Ne enkrat! V toku generacij je uprava po večkrat prodala svet in ga oddala v najem tako, da si je ustvarila iz tega kompleksa sveta velike in stalne dohodke ter amortizirala kupnino zemljišča. Najprimitivnejša pieteta pa narekuje vsakomur, zlasti pa še pokopališki upravi, da skrbi za čuvanje vseh grobov, zlasti za grobišča, ki so plačana. Čut pietete, ki njen najvzornejši propovednik mora biti baš pokopališka uprava, zahteva pokopališče v takem stanju, da ne žali svojcev umrlih in občinstva sploh in ne degradira naroda na najnižji nivo človeške omike.

Iz javnih pritožb vemo, da so pokradeni na pokopališču razni spomeniški ornamenti, da celo spomeniki sami, ograje itd. Pokopališke hijene so se lotile celo krst! Vse to se dogaja pred očmi občinstva in pokopališke uprave. Naslone sedaj razumljivo vprašanje: Kdo prav

za prav je odgovoren za vsa ta razdejavanja in za stanje na tem pokopališču?

Skozi pokopališče se gradi nova cesta. Kaj je z grobišči in nagrobniki na tem gradbenem terenu? Svet za to ceste je občina že odkupila.

Mestni svet je sprejel uredbo, ki so z njo mestni očetje zaščitili celo vrsto nagrobnih spomenikov. Kakšna bo in more biti ta »zaščita« prišlo splošne nezaščitenosti pokopališča.

V ostalem pa nastaja sploh vprašanje, kaj bo z ostalim delom pokopališča. Objavljani projekti mestne občine bodo spričo gospodarske stiske ostali gotovo še dolgo dobo samo projekti. Ali naj grobišče pri Sv. Krištofu tujcem še dalje kaže ogledalo naše kulture!

Pokopališka uprava naj se vendar zgane in poskrbi, da krene stvar z mrtve točke. Je pa tudi dolžnost javne uprave, da se zanima za stanje pokopališča. Stoteri nezaščiteni nagrobniški tvorijo gotovo dragocen material, ki bi lahko služil kulturnim namenom našega življenja. Naj spregovore merodajni faktorji odločno besedo, da krene vprašanje pokopališča končno z mrtve točke.

Hočemo novo, zdravo, res narodno politiko za vse sloje našega ljudstva!

Nekaj podrobnosti o otvoritveni kolesarski dirki v Zgornji Šiški.

Naj navedemo v nastopnem še nekoliko podrobnosti zanimive kolesarske prireditve dne 28. t. m. ob 14., ki bo z ozirom na veliko konkurenco zelo privlačna. Proga, ki pelje iz Zgornje Šiške skozi Koseze, Pudutik, Glince, Dolnice, Zapuže, Dravljice nazaj v Zgornjo Šiško je, kakor znano, prav lepa posebnost za nedeljske izlete, za tovrstne dirke pa pripravna zato, ker ni z vozili tako zasedena kot so na primer druge. Pa tudi dve nevarnosti ima, s katerimi bodo kolesarji imeli opravka, in sicer podutiski klanec, ki se končuje z dokaj ostrim vzponom, in pa nekoliko nevarnih zavojev, ki lahko postanejo za dirkače pri najmanjši nepazljivosti usodni, posebno če vozijo v skupini in nimajo dobro delujočih zavor.

Našo sportno publiko bo gotovo najbolj zanimala konkurenca zagrebških dirkačev, ki so se prijavili in želijo svoje sposobnosti pokazati v Ljubljani, in sicer na cesti, kjer se čuti bolj sigurne kakor pa na dirkališču. Najnevarnejši zagrebški konkurent je nedvomno večkratni državni prvak Stjepan Grgac. Kdor ga je od blizu opazoval, je takoj videl, da stoji pred njim pravi tip kolesarskega dirkača, kakršne vidimo le v dirkah izven naše meje, kjer je kolesarstvo na višku in zavzema eno najpomembnejših mest v sportu. Drug prijavitelj je Ljubič. To je visok, na prvi pogled bolj šibek dirkač, a vztrajen do neverjetnosti. Fant je že iz Solar-Kosmatinove dobe, vztrajen do skrajnosti in ne odneha, dokler ne doseže enega prvih mest. Tretji zagrebčan je Banek, tudi iz iste dobe kakor Ljubič, o katerem pa pravijo, da se ni dobro pripravil. Četrti, ki želi pokazati svoje sile v Ljubljani, je mladi junior Prosinek, mišičast in močan fant. Naslednja dva sta pa člana »Željeznica« Vrba in Ormuž. Verjetno je, da se bo tej šestorici pridružil še kak drug Zagrebčan. Tudi mariborski favorit Rozman, ki je lani na isti dirki odnesel zmago, bo najbrž gotovo prišel, saj si skoraj ne moremo predstavljati dirke brez Rozmana.

S kakšnimi močmi se bodo slovenski dirkači postavili po robu omenjeni konkurenci, je še odprto vprašanje. Kot najmarkantnejšega našega tekmovalca lahko omenimo rutiniranega Abulnarja, ki se bo moral že nekoliko pobrigati, da obdrži laskavo mnenje domače kakor tudi podeželske sportne publike. Drugi, ki je prvemu trn v peti, je Vrhičan Oblak, ki tudi ne odneha kar tako; dalje lahko računamo na vztrajnega Gartnerja, živahnega Močnika, Avblja, Smrekarja, Stirna, Hambergerja, Lavriha in druge, ki bodo pomnožili borbeno skupino slovenskih dirkačev.

Kakor vemo, se zagrebška ekipa lansko leto na dirkališčnem državnem prvenstvu ni posebno izkazala, zato pa hoče na nedeljskih cestnih dirkah dokazati svojo superiornost nad slovenskimi konkurenti. Večkrat smo že slišali o njihovih uspehih na pomembnejših cestnih dirkah prejšnjih let, kjer je bil Zagrebčan sigurni favorit. Saj ni bilo državnega prvenstva, kjer bi ne zmagal hrvaški kolesar z edino izjemo enkratne zmage na državnem prvenstvu znane Ljubljancina Solarja. Pa so se ob takih prilikah vedno slišali ugovori, češ da so jim pomagali razni motociklisti, avtomobilisti in še drugi taki nesportni triki, kar je naše slovenske dirkače kolikor toliko tolažilo... Ker so se tako prvenstva vedno razvijala in se še razvijajo na 100 in 150 km dolgih progah, je bilo nemogoče take trike podrobno preiskati in jih tako tudi dokazati. Nedeljska cestna dirka pa obsega osem kilometrov dolgo krožno pot, ki jo bo morala prvorazredna skupina prevoziti desetkrat, t. j. 80 kilometrov, juniorji pa trikrat (24 km). Dirkače bodo tako vozili vedno pred očmi gledalcev in so zato vse nepravilne vožnje izključene.

Po končanih dirkah bo sportna zabava v Čarmanovi restavraciji (pred katero bo tudi cilj), kjer bodo zmagovalcem razdeljene trdo priborjene nagrade.

*

Domov odhajajo!

Južno-ameriški nogometaši, ki so zadnja leta v prav znatnem številu igrali v italijanskih nogometnih klubih in bili tudi važen faktor v italijanski državni reprezentanci, se polagoma vračajo v svojo pravo domovino, Južno Ameriko. Tako se sedaj vrača slavno levo krilo Juventusa Argentincec Orsi, o katerem pa pravijo nogometni strokovnjaki, da je pustil svoje najboljše moči v Italiji in da je njegova zvezda v zatonu. Najbrže mu bo sledil tudi njegov klubski tovariš, centerhalf Monti. Pred kratkim pa jo je kar na tihem pobrisal čez lužo slavni Fedullo, napadalec FC Bologne. Vsi ti nogometaši so tudi stalno igrali v italijanski reprezentanci, ki bo s tem precej oslabiljena.

Anglija—Kontinent.

Pariški sportni list »L'Auto« je pred kratkim prinesel vest, da bo igrala ob priliki proslav za 25-letnico kronanja angleškega kralja Jurija reprezentanca Anglija proti reprezentanci Kontinenta. V ta namen so zopet enkrat sestavili moštvo najboljših nogometašev kontinenta, ki glasi takole:

Ceres oli (Italija)

Quincoces (Španija), Sesta (Austrija) Pitto (Italija), Sarosi (Madžarska), Bertolini (Italija), Astvon (Francija), Trello Abegglen (Švica), Bakuhy (Holandija), Ferrari (Italija), Fath (Nemčija). Vendar pa Angleži odločno demantirajo to vesti in tako bo padel lepi načrt v vodo.

Pripominjamo, da to ni prvi kontinentalni team, ki so ga sestavili proti repr. Anglije. Sestavijo jih vsako leto po več (na papirju), le do tekme do sedaj še ni nikoli prišlo.

Otok groze

Otok Formozo, kjer je te dni divjal strahovit potres, imenujejo poznavalci popolnoma upravičeno »otok groze«, čeprav slovi otok po svojih naravnih krasotah in lepota.

Na otoku gospodujejo dandanes Japonci. Teh pa domačini ne morejo videti in jih smrtno sovražijo in za vsakega domačina — Tajali se imenujejo — je največja čast, če more kakšnemu Japoncu odrezati glavo. Lov na glave imajo namreč za najplemenitejši način vojskovanja in tajalskega mladeniča ne smatrajo prej za moža, dokler se ne more postavljati z odsekano glavo kakšnega nasprotnika. Za »nasprotnika« pa ne smatrajo samo oboroženih vojakov, ampak tudi žene in otroke tujih rodov.

Tudi oženiti se ne more tajalski mladenič prej, dokler se ne more ponasati z odsekano nasprotniško glavo, ker ga prej nobena tajalska lepota ne mara.

Japonci gospodarijo na otoku že okoli 40 let, a doslej dežele še niso mogli »pomiriti«. Prirejali so sicer skoro neprestano kazenske odprave v notranjost otoka, da bi se maščevali za ogromno število ubojev, a bilo je vse zaman. Domačini so se unikali v nedostopne gore in Japonci so kmalu občutili vse grozote »vojske na drobno«; zastrupljene puščice so bile mnogo učinkovitejše kakor japonske strojnice. Ko so se pa Japonci umaknili, so prilezli domačini zopet na dan iz svojih skrivališč in so klali mirno japonske koloniste kar na debelo in jim rezali glave.

Japonci si končno niso mogli drugače pomagati, kakor da so postavili okoli in okoli otoka močno žičnato mrežo, napolnjeno z elektriko in to mrežo so premikali vedno bolj proti notranjosti otoka. Električni tok je imel 2000 voltov napetosti. To mrežo so pomaknili Japonci po vsaki kazenski ekspediciji za 20—30 kilometrov naprej. Tako se vedno bolj bliža dan, ko bo zadnjega Tajala ugonobila elektrika ali pa letalska bomba...

V boju proti Tajalom pa je Japoncem mnogo pomagal neki avstrijski izseljenec Viljem Hohlbaum. Ta se je Japoncem ponudil, da posreduje med njimi in med Tajali, če mu dajo 1000 funtov in pa uradno pooblastilo. Japonci so njegov predlog sprejeli. Za prejeti denar pa je Hohlbaum nakupil mnogo drobnarij, o katerih je vedel, da so Tajalom všeč; zlasti mnogo je nakupil raznih konzerv. S temi zakladi je odšel med Tajale, katerih navade je dobro poznal.

Konzerve so sestradanim Tajalom izvrstno dišale in sedaj je Hohlbaum svojo igro že dobil. Začel je Tajale prepričevati, da bi bilo za njih mnogo boljše, če se vdajo vladi, ki bo lepo skrbela zanje, kakor pa če še nadalje režejo tujcem glave. Na ta način je pridobil na svojo stran mnogo tajalskih poglavarjev.

Dogajajo se sicer še umori, toda Japonci kaznujejo vsak umor s smrtjo. Sedaj pa upajo, da bo tudi potres divje Tajale nekoliko omehčal.

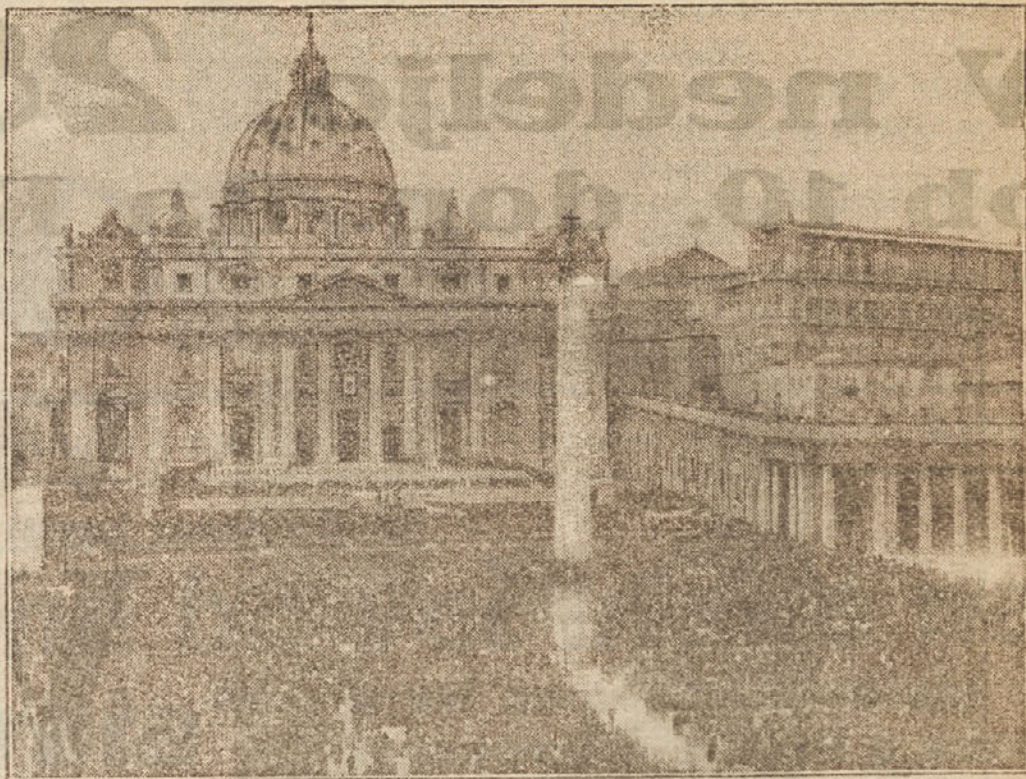
Nov rekord v stradanju

V Moskvi je postavil neki 38letni Rus, čegar imena pa ne javljajo, nov rekord v stradanju. Mož se je postil 50 dni pod stalnim zdravniškim nadzorom. Po postu se je nekaj dni »popravljal«, nato so pa zdravniki ugotovili, da mu ni post nič škodoval.

Mož se je postil v moskovskem Kazakov-zavodu. Med postom se je sprehajal, če in kolikor se je hotel, ali pa je kaj bral in pisal. Prve štiri dni tudi ni nič pil, kasneje pa je na nasvet zdravnikov popil vsak dan tri kozarce vode. Sprva je slabo spal, ker je moral

vedno misliti na jed, kasneje pa je spal čisto mirno; sanjalo se mu je pa navadno o bogato obloženih mizah.

Natančno poročilo o tem postu bosta napisala zdravnika dr. Gazenko in dr. Slavin v »Sovjetsko-zdravniškem listu«. Oba zdravnika sta prišla na podlagi opazovanj do zaključka, da post ni prav nič nevaren; ljudje pa, ki hočejo s stradanjem shujšati, naj si zapomnijo, da je mož, ki je stradal 50 dni in med stradanjem izgubil 26 in pol odstotka svoje teže, v 14 dneh bil zopet tako težak kakor prej, čeprav je užival samo sadne sokove, čaj, kruh, surovo maslo in meso.

Velikonočni blagoslov papeža Pija XI.

Šestih po pomirjenju med Vatikanom in italijansko državo je imel sv. oče službo božjo v cerkvi sv. Petra. Pri tej priliki je sv. oče podelil urbi et orbi svoj papeški blagoslov, ki so ga bile deležne ogromne množice vernikov.

Kaj je »Salat-hund«?

Dunajska pisateljica dr. Schwarzwaldova je objavila te dni prav lepo napisan podlistek o »Salat-hundih«.

Kaj pa je to »Salat-hund«? Pisateljica odgovarja na to vprašanje s sledečim pojasnilom: Postavi pred psa posodo s solato. Pes bo solato pač povohal, priklanjil se je pa ne bo, ker je ne mara. Kakor hitro pa se bo približala posodi s solato kakšna žival, ki ljubi solato, bo pes lakoj vso solato z gobcem razmrskal ali pa z nogami razbrcal, samo da druga žival ne pride do solate. Takega nevoščljivega psa imenuje pisateljica »Salat-hunda«, ki ni nevoščljiv, da bi sam imel kaj od tega, ampak je neizrečeno zadovoljen, da tudi drugi nimajo, kar on nima ali ne mara.

Pri nas ne poznamo tako nevoščljivih psov. Zato tudi ne moremo »Salat-hunda« reči »solalni-pes«. Poznamo pa neko drugo žival, ki ima podobne lastnosti, in tej živali pravimo prasec.

»Salat-hundov« ali po naše: prasec, tudi pri nas ne manjka. Dr. Schwarzwaldova priševa tej vrsti ljudi iste starce in starke, ki se silno zgražajo nad še tako nedolžno ljubeznijo mladih ljudi, češ kar je za nas minilo, tega tudi vam mladim ni treba. V to vrsto devlje ljudi razne knjižničarje, ki čepe na silnih kupih knjig, ki jih sami tudi pri najboljši volji ne morejo prebrati niti do sodnega dne, pa vendar ne dajo od sebe nobene knjige niti največjemu učenjaku — iz gole škodoželjnosti, češ kar jaz ne morem prebrati, tega tudi drugim ni treba. Ild.

Takih in podobnih »Salat-hundov« ali prasev, kakor rečeno, tudi pri nas ni ravno malo. Kakor prasec ne slopi v korito samo s prednjimi nogami, ampak se zavalja v korito kakor je dolg in širok, ta-

ko tudi pri nas čepe v kavarnah nekateri ljudje nad kupi časopisov, ne meneč se za to, da hočejo brati tudi drugi. In ženske, ki si niti v sanjah še ne nameravajo kupiti nove obleke ali pa novega klobuka, z neko posebno naslado izrezujejo slike iz modnih listov, samo da ne pridejo v roke drugim!

In koliko jedi pomečejo taki »Salat-hundi« v pomivke, dobrih jedi, ki bi jih reveži prav radi použili. Pa ne — kar tak »Salat-hund« ne more požreti sam, to vrže rajši za plot, kakor da bi tudi komu drugemu kaj privoščil...

Ali sedaj razumete, kaj je »Salat-hund«? In kaj je prasec?

Kaj pravijo številke?

Neka ameriška statistika ugotavlja, da umrje v Zedinjenih državah vsako leto 11.000 oseb nasilne smrti. Od 100.000 ljudi jih umrje torej 9 od tuje roke.

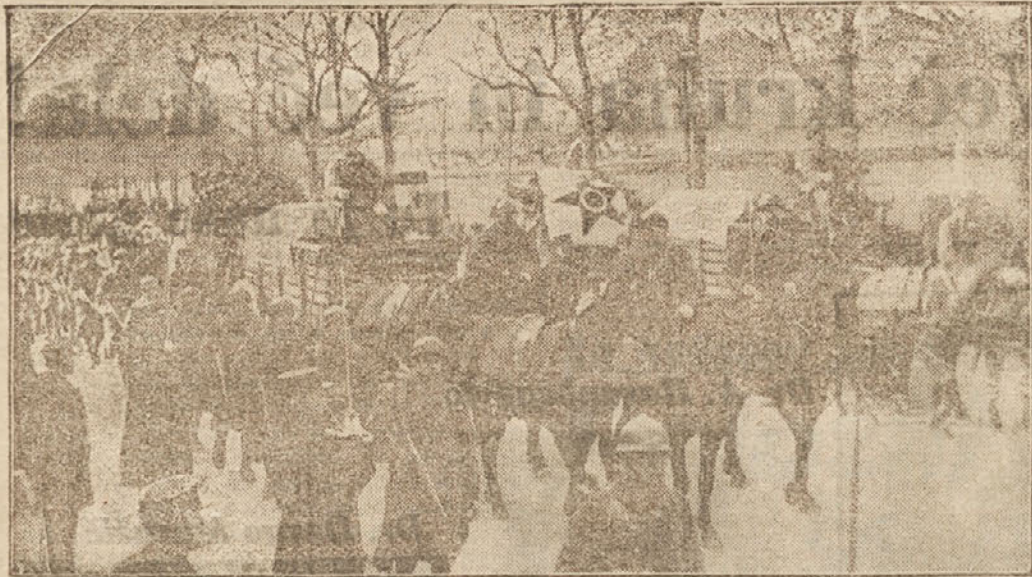
V Angliji obstoji še samo eno kinopodjetje, in sicer v Manchesteru, kjer igrajo »neme« filme. Zvočnih kinopodjetij pa je v Angliji 4.896.

Največja hotelska družba na svetu so angleške železnice, ki imajo 79 hotelov.

Nekega prebivalca mesteca Newton v Angliji, ki je bil dolžan svojemu sosedu 570 funtov, je sodišče obsodilo, da mora plačati upniku vsak mesec po 1 funt. Mož bo potreboval torej 47 let, da bo dolg poravnal.

V Angliji so pri zadnjem štetju našli 1 in pol milijona privatnih avtomobilov.

Kanada prideluje 90 odstotkov vse pšenice, ki prihaja na svetovni trg.

Svečani pogreb guvernerja Renarda

Francoski guverner Maroka Renard, ki se je s svojo ženo in petimi višjimi uradniki smrtno ponesrečil v belgijskem Kongu, je bil te dni v Parizu svečano pokopan.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Dosedanja vsebina: Astenburgov slovaški prijatelj Danijel zaupa Bernardu Astenburgu, da pozna majorja Letza. Znano so mu tudi mnogi njegovi grehi izza vojne. Ob tej novici se Bernard zboji — zase.

»Ah, tedaj ne več,« je odgovoril Danijel v njegovo veliko uteho. »Takrat sem bil v madžarskem polku št. 2. Veste, bil sem ogrski podanik. Pod Letzovo poveljstvo sem prišel slučajno v začetku vojne. Stotnik Letz je bil takrat krajevni poveljnik v vzhodnogalitskem mestecu Žolkievu. Bil sem mu pridružen za tolmača, ker govorim rusko in ukrajinsko. V Žolkievu je bilo zbirališče za ruske ujetnike in za sumljive Rusine. Stotnik Letz je hotel, da bi ga imeli ljudje za gentlemana. Toda kako je ravnal s temi reveži!... Upam, da ni vaš prijatelj?«

»Ne. Zakaj vprašate?«

»Naravno, človek, kakor ste vi, se ne bi mogel nikoli bratiti s takim malopridnežem.«

Astenburg je dvignil glavo: »Malopridnežem?«

»Vidim, da o njem ničesar ne veste. Ali vsaj tega ne, kar bi morali vedeti. Ta človek je bil strah interniranih Rusinov. Če bi vas zanimalo, kako je z njimi ravnal, bi našli zaznamke o tem delovanju v protokolih dunajskega državnega sveta. Ko je bil sklican avstrijski parlament, so podali rusinski poslanci nekaj poznanih grozovitosti, ki so jih zagrešili na njih vojniki v štirinajstem in petnajstem letu. Letz pa je ma tam »odlično« mesto. Sam sem se z njim spri, ko

9

je pustil tri železniške vozove z interniranci, stati na najbolj pekočem solncu. Ker so si ti reveži upali protestirati, jim je postril trpljenje z ukazom, da jih ne smejo puščati ven na potrebo. Pomislite, da so bile med njimi tudi žene in otroci. Kakor sem videl, se mu je pa zdaj grebenček pobosil. Slab je bil videti.«

»Je v stiski,« je zamomljajal Bernard. »Nočejo ga sprejeti v armado. Prišel me je prositi pomoči.«

»Sem si kar mislil. Ta človek je pederzen... Vesel je lahko, da ga niso zaprli. Če bi ga naši izročili Ukrajincem, bi ti že vedeli, kaj z njimi.«

Opoldne po delu se je pridružil Danijel Astenburgu in ga nekoliko spremil. Nenaadno je vprašal: »Ali vam ni slučajno znano, kje Letz stanuje?« Astenburg je že hotel povedati resnico, pa se je premislil pod neodoljivim vplivom notranjega glasu, ki se je vzdramil v njem. Danijel mu je podal roko. In spet je Bernard slišal tisti tesnobni glas. Danijel gre zdaj na policijo in seveda izve za Letzovo stanovanje.

Dasi je došel Bernard ponoči, ko je ves prigodek iznova in iznova premišljal, da fatalističnega sklepa, da bo pustil, naj se dogodki svobodno razvijajo, se ga je zdaj vendar polastil paničen strah. Misli je, da ne sme za nobeno ceno dopustiti, da bi se Letz pogovarjal z Danijelom. Ta strašna možnost: da bi se Letz zarekel! Avtotaksi je bil pri roki in Astenburg ga je najel ter se dal peljati na Smichov. Zakaj ni mogoče motorja poganjati z bičem kakor konja? Čeprav je vozil hitreje, kot je dovoljeno, je vendar nagli taksi-meter lezel po ulicah kakor polž. Slednjič je le prišla Celna, široka in umazana. Neskončna vrsta premogovnih voz, ki so odložili v mestu svoj tovor, je lezla zopet proti obrežju. Bernard je izstopil pred hišo št. 10 in vprašal hišnika, kje stanuje gospa Bartunjkova.

Bilo je na dvorišču in dohod v stanovanje je bil čez mostovž. Najprej je bila kuhinja, polna smradu po milu in sople: Letzova gospodinja je ravno prala. V kotu je sedel pri mizi neki mož in jedel žgance z ogrizeno žlico. Skozi steklena vrata, na katerih je bil zastor iz kretone, se je prišlo v dolgo in kakor rezanec ozko sobico brez svetlobe in brez prijaznosti. Na kovčegu pri oknu je razkoračeno sedel major Letz. Tudi on je vprav obedoval. Imel je na zamaščenem papirju dve dolgi klobasi s hrenom. Vznemirjeno se je ozrl k vratom in spoznavši Astenburga ves zardel od jeze. To je bilo ponižujoče, da naj ga tale bogati in brezčutni mladenič vidi, kako obeduje na kovčegu hrenovke kakor oficirski sluga. Uprl je v Astenburga svoje male oči in zakrknjeno molčal.

»Gospod major,« je začel Astenburg, toda ko je slišal, kako njegov glas močno odmeva, je govoril takoj tiše. »Najin razgovor ni potekel tako, kakor sem mislil.«

»Samo po vaši krivdi, mladenič,« je pripomnil Letz suhoparno in mu ponudil stol. Sklenil je, da se pred Astenburgom ne bo sramoval zaradi svoje nezakrivljene revščine, in začel je skoraj izzivalno jesti.

»Prišel sem, da to popravim,« je rekel Astenburg plašno.

Letz je del v usta prevelik kos, ga premleval in skoraj nerazumljivo zabučal: »Astenburg, to lahko popravite samo na en način: Ako se ravnate po moji želji, ki vam ni neznana.«

Astenburg je prikimal: »Storim, kar bo v mojih močeh.«

Letz ga je posmehljivo pogledal: »To sem že slišal. Odneseš pa sem vtiš, da v vaših močeh tega ni preveč. Ali pa ste morda v tem času našli kake druge možnosti? To bi polušal res z veseljem.«

**V nedeljo, 28. aprila 1935
ob 10. dop. na Kongresnem trgu
v Ljubljani**

predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić

in ministri

Dr. Milan Stojadinović

Dimitrije Vujić

Dr. A. Hasanbegović

Dr. Drago Marušić

velik VOLILNI SHOD

volilcev Dravske banovine

O političnem položaju bodo poročali:

Več kruha in več dela!

To je naše geslo

Volilci!

Pridite vsi,

da skupno manifestiramo za enotno

Jugoslavijo,

red in zakonitost, obnovo našega

gospodarstva in pravično ureditev socialnih vprašanj!

Na vseh železniških progah v Dravski banovini vozijo posebni vlaki, na katerih plačajo udeleženci shoda samo $\frac{1}{3}$ navadne cene

Glavni volilni odbor

**kandidatne liste predsednika vlade g. Jevtića
za Dravsko banovino**